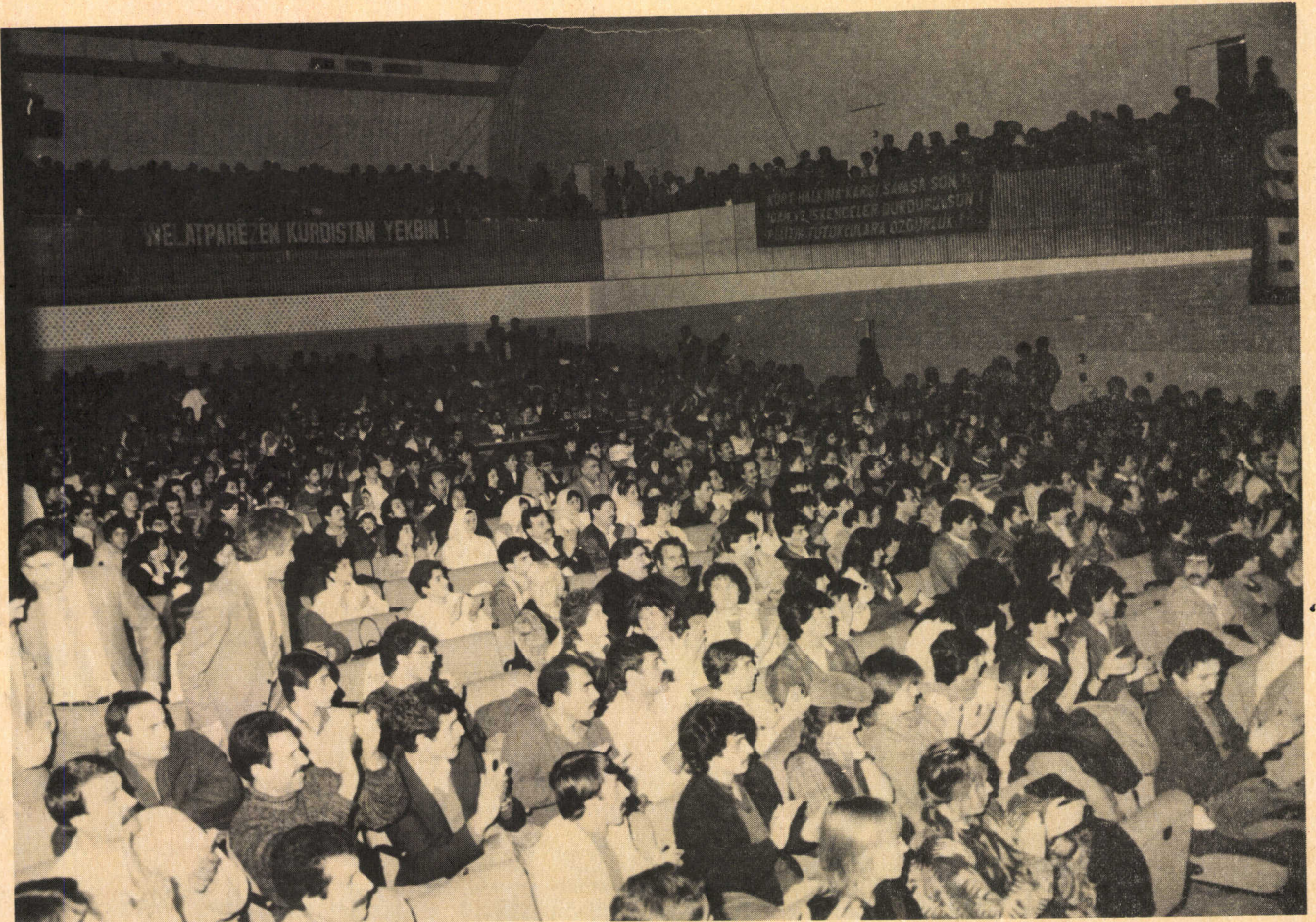

DENGÊ

KOMKAR

Sal : 7
Wext : 10.4.1986
Hejmar : 84-85
Biha : 1 DM

KOVARA FEDERASYONA KOMELÊN KARKERÊN KURDISTAN LI ELMANYA FEDERAL

BIJÎ NIŞANA AZADÎ
NEWROZ

İŞSİZLİĞİN BİREY ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Kapitalist ülkelerde işsizlik durmadan hızlı bir şekilde büyüyor. Sadece F. Almanya'da resmi verilere göre, bu yılın Şubat ayında 2 milyon 593 bin işçi, yani toplam işçilerin yüzde 10,4'ü işsiz. İş ve İşçi Bulma Kurumlarına kayıtlı olmayan işsizlerin rakkamı da buna eklendiğinde, bu sayı 3,5 milyonu geçmekte. F. Almanya'da ortalama işsizlik süresi 1974 yılında 4,5 ay iken, 1979'da 8,3; 1984 yılında ise 11,6 aya yükseldi.

İşsizliğin birey üzerindeki dolaylı ve dolaysız etkileriyle, işsiz kalan insanların hangi sorun ve güçlüklerle karşılaştıkları konularını incelemekte yarar var. Kuşkusuz işsizliğin sebepleri başlıbaşına ayrı bir yazının konusu. Ayrıca önceki sayılarımızda konu ile ilgili gazetemizde çeşitli yazılara yer vermiştik.

İşsizlik deyince, doğal olarak akla ilk gelen şey, maddi sıkıntılar olmaktadır. Başka bir deyişle geçim sıkıntısıdır işsizlik. Örneğin Temmuz 1985'te F. Almanya'daki 2,2 milyon işsizden 742 bini (üçte biri) işsizlik parası olarak (Arbeitslosengeld) ayda 973 DM; 604 bin 200'i (yüzde 27,2) işsizlik yardım parası (Arbeitslosenhilfe) olarak ayda ortalama 800 DM almakta. 900 bine yakın işe, hiçbir işsizlik yardımı almamakta. Bu nedenle de, işsizlerin büyük bir bölümü - ki bu miktar hergeçen gün artmakta- sosyal yardım parasına muhtaç kalmakta. Kaldı ki, verilen sosyal yardım miktarının da çok az olduğu açık. Örneğin Ruhr Havzası'nda, aylık olarak verilen sosyal yardım miktarı sadece 379 DM'dir. Tüm bunlardan dolayı, işsizler tüketimlerinde önemli oranda kısıtlamaya gitmek zorunda kalmakta.

İşsizliğin olumsuz etkileri salt maddi alandaki şeylerle ölçülemez. Belli bir işi olan insanın, günlük hayatı bir plan doğrultusunda yürür. Kişinin işsiz kalması halinde, ister istemez kurulu olan bu plan da bozulur. İşsiz insan için boş zaman bir ızdıraba dönüşür. O zamanını nasıl değerlendireceğini bilemez. Bununla da kalmaz, işyerinde kurulmuş olan ilişkiler de çoğu kez son bulur, kişi giderek yalnızlaşır.

Burjuva toplumunda meslek kişi için bir itibar ölçütü olarak değerlendirilir. Mesleğini kaybeden, işsiz duruma düşen kişi toplumda hor görülmeğe başlanır. Ona karşı kimi zaman önyargılı davranılır. Bunda başta burjuvazinin ve onun sözcülüğünü yapan burjuva politikacılarının propagandalarının ve basın-yayın araçlarının büyük bir rolü var.

Günümüzde hakim sınıflar, işsizliğin suçlusu olarak işsizlerin kendisini gös-

termekteler. Onlara göre, bu tür kişiler çalışmak istemiyorlar, işten kaçıyorlar, başkalarının sırtından geçinmek istiyorlar vs. vs. Burada da bilinçli bir şekilde, işsizliğin asıl sebebi olan kapitalist düzen örtbas edilmek isteniyor. Bu konuda başarılı oldukları da ayrı bir gerçek. Bugün işsizlerin büyük bir kesimi, "suçlu" olarak kendilerini görmekte. Ve bu neden ve önyargıdan dolayı işsiz olan kişinin kendisine olan güveni sarsılmakta, aşşğılık kompleksine kapılmaktadır. Bu da onu depresyon (gerginlik) ortamına, ruhsal bunalmalara sürükler.

İşsizlik süresi uzadıkça, hastalıklarda çoğalma görülür. Örneğin doktorlar uzun süreli işsizliğin genç insanlarda kalp ve dolaşım hastalıkları yarattığını söylüyorlar. Kısa bir süre önce İngiltere'de yapılan bir araştırmaya göre, işsizliğin yarattığı endişe, insanların çoğu zaman hasta olmasına sebep olmaktadır. Bu hastalık, işsiz kalmadan iki yıl önce belirtilerini göstermekte.

Görüldüğü gibi işsizlik, sadece işyerlerini kaybedenleri olumsuz yönde etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda hâlâ bir işte çalışanlar üzerinde de etki yapmaktadır. Onlarda heran için işten atılma korkusu ve tedirginliği yaratmaktadır.

İşsiz kalma sonucunda artan maddi sıkıntılar, sosyal ilişkilerin bozulması, kişiyi toplum dışına itmenin yanı sıra, içki ve uyuşturucu madde kullanımına, kriminal olaylara iter,ahlaki çöküntüye sebep olur.

İşsizliğin yarattığı sorunlar, aile hayatını da olumsuz yönde etkilemektedir. Aile bireylerinin birbirleriyle ilişkileri bozulur, özellikle anne ve babanın

itibarı sarsılır. Aile içinde huzursuzluk başlar. Bu, ailenin parçalanmasına kadar varabilir. Bu durum ise çocukların kişiliğinin gelişmesini olumsuz yönde etkiler. İşsizliğin tüm bu olumsuz etkileri, işsizlik süresi uzadıkça daha da artar.

Diğer bir önemli gerçek ise, kişi ne kadar uzun süre işsiz kalırsa, onun tekrar yeni bir iş bulması, çalışma hayatına uyum sağlaması da o derece güç olur.

Gelişmeler, kapitalist ülkelerde işsizlik ve onunla birlikte yaratılan diğer sorunların kısa dönemde çözümlenemeyeceğini, tersine, daha da büyüyeceğini gösteriyor. Bu, ancak toplumsal bir dönüşümle, yani işsizliğin sorumlusu olan sömürü düzeninin yerine sömürünün olmadığı sosyalist düzeni getirmekle mümkün olabilir.

F. Almanya'da işsizler arasında yapılan bir araştırma sonucu aşağıdaki tablo oluştu:

Duyulan sıkıntı	Sorunlardan şikayetçilerin yüzdesi
Can sıkıntısı	% 31
Maddi sıkıntılar	% 29
İş arayışı bir sorun haline geliyor	% 11
Gelecek korkusu	% 9
Başarısızlığa uğrama	% 7
Makamlarla sorunlar	% 7
Tecrite uğrama	% 7
Sosyal itibar düşüklüğü	% 4
Diğer sıkıntılar	% 6
Sıkıntısı olmayan	% 12

Kaynak: "Die Mitbestimmung", 8/85

Lüneburg Yüksek İdari Mahkemesi'nin Kararı :

**ANAYASA,
YABANCILARA
YEREL SEÇİM HAKKI
ÖNÜNDE ENGEL TEŞKİL
ETMİYOR**

Lüneburg Yüksek İdari Mahkemesi'nin bundan birkaç ay önce aldığı ve basına yeni yansıyan kararına göre, Anayasa'nın yabancılara yerel seçim hakkı önünde engel teşkil etmediği belirtiliyor.

Federal Almanya'da ilk kez yüksek düzeyde bir mahkeme konuya açıklık getiren böylece bir karar alıyor.

Bilindiği gibi F. Almanya'da geçmiş tüm hükümetler ve şimdiki sağ koalisyon, sık sık yabancılara yerel seçim hakkının verilmesinin anayasa açısından mümkün olmadığını gerekçe yapmış ve halen yapıyorlar. Ne var ki, günümüzde bu hakkı savunuların sayısı artıyor ve Lüneburg mahkemesinin kararı, konuya ilişkin tartışmaları bu hakkın verilmesi uğruna sürdürülen çabaları olumlu yönde etkileyecektir.

Sovyetler Birliği'nin Yeni Barış Önerileri:**BARIŞ MÜCADELESİ YÜKSELİYOR**

Dünya Barış Yılı ilan edilen 1986 yılında, barış ve silahsızlanma mücadelesi gittikçe güçlenerek devam ediyor. Barış güçlerinin etkinlikleri artarken, silahlanmayı körükleyen ve barışı tehdit eden emperyalist çevrelerin yalan ve demagojik lafları bugün daha az insanı kandırabiliyor. Başta Batı Avrupa olmak üzere, tüm kapitalist ülkelerde barış eylemleri gittikçe kitleselleşiyor. ABD'nin başını çektiği emperyalist çevrelerin atom savaşı planlarına karşı protesto sesleri yükseliyor.

Diğer yandan Sovyetler Birliği'nin barışın korunması yolundaki önerileri büyük destek görüyor. SBKP Genel Sekreteri M. Gorbaçev'in 15 Ocak 86'da dünya kamuoyuna sunduğu 3 aşamalı plan önerisi, tüm dünyada büyük coşkuyla karşılandı. Söz konusu öneriye göre, insanlık, 20 yüzyılı geride bırakırken dünyanın tüm nükleer ve kimyasal silahlardan arındırılması öngörüliyor. Bunun için de, üç aşama-

rine açıklamıştı. Söz konusu 6 ülkenin açıklamasında, böyle bir adımın son Cenevre Zirvesi'nin ilkelerine denk düştüğü de vurgulanıyor.

Reagan yönetiminin Sovyetler Birliği'nin barışın korunması yolundaki çabalarının sayısız örneklerinden biri olan bu yeni öneriye verdiği yanıt koca bir "hayır" oldu. Reagan bu öneriye karşılık demagojik bir şekilde Sovyet uzmanlarını ABD'nin bir nükleer atom denemesini takip etmeye davet ediyor. Bu, ABD yönetiminin ve emperyalist çevrelerin, barışı koruma yolunda en ufak bir ciddiyetten bile uzak olduklarını gösteriyor. Onlar, olası bir atom savaşı tehditini canlı tutmakta ve barıştan korkmaktalar.

Barışsever güçlere düşen görev, zaman kaybetmeden Reagan ve arkasındaki emperyalist çevrelerle somut barışçı adımları atmaları için çaba sarfetmektir.

yapıldı. KOMKAR'ın da davet edildiği konferansa değişik parti, örgüt, kuruluş ve insiyatiflerin temsilcilerinin yanı sıra, geniş bir izleyici kitlesi de katıldı. Değişik politik görüşlere sahip olmalarına rağmen, konferansa katılan temsilciler, barış ve silahsızlanma yolunda verilen mücadelede ortak davranmanın ertelenmez bir görev olduğunu vurguladılar. Konferansın sonucunda çoğunluğun oyuyla onaylanan ortak açıklama ve eylem kararları barış hareketinin birliğini simgeliyordu.

Başlatılacak kampanyanın temel istemleri ise şunlardır:

- Uzak silahlarının geliştirilmesi ve araştırılması yolunda çabalara katılmamalı;

- Pershing II ve Cruise Missiles roketleri kaldırılmalı, yenilerini yerleştirme kararı geri alınmalı;

Ordunun kitleler üzerindeki etkisi azaltılmalı; askerlik süresi kısaltılmalı; hayali sivil savunma planları geri alınmalı ve askerlik hizmetini yapmama hakkının kısıtlanmasına son verilmelidir;

- Federal orduyu saldırı silahları ile donatma yerine, silahlanma bütçesi düşürülmeli;

- Silah ihracına son verilmeli, üçüncü dünya ülkeleri üzerindeki baskılara karşı çıkılmalıdır.

Yukarıdaki istemler altında F. Alman barış hareketi, ayrıca merkezi bir yürüyüş planladı. 11 Ekim 1986'da Atom santralinin bulunduğu Hasselbach/Hunsrück şehrinde yapılacak yürüyüşe en geniş barışsever güçlerin katılımını sağlamak yolunda F. hükümet üzerinde etkide bulunma amaçlanıyor. Ayrıca barış hareketinin Bonn Eylem Konferansı'nda barış güçleri, 1987 genel seçimlerinde barış mücadelesinin aktif bir şekilde yürütülmesi, barış istemlerinin politikparti ve çevrelerde tartışmaya sunulması, konusunda görüşbirliğine vardı.

lı ve somut rakamlara dayalı bir program ile Gorbaçev, başta ABD olmak üzere atom silahlarına sahip olan diğer ülkelere bu planının gerçekleştirmek için çağrıda bulundu.

Gorbaçev, Mart ayında yaptığı açıklamaya göre, gelecek SSCB-ABD Zirve toplantısına kadar ülkesinin atom denemelerinde bulunmayacağını açıkladı. ABD'nin 31 Mart tarihinden sonra herhangi bir atom denemesini yürütmesi halinde, bu karar geçersiz sayılacak. Gorbaçev, bu kararını 6 ülkenin (Arjantin, Meksika, İsveç, Hindistan, Tanzanya ve Yunanistan) zirve toplantısına kadar her iki ülkenin de nükleer denemelerde bulunmaması istemi üye-

Barış Hareketi Eylem Konferansı

Bu yılın ilk çeyreğinde, en çok konuşulan ve tartışılan konulardan biri Sovyetlerin yaptığı yeni barış önerileri oldu. Buda halkların Sovyetlerin barışı güvence altına alma yolundaki özverili ve kalıcı çabalarına verdiği önemde aynı zamanda bir işarettir. F. Almanya barış hareketinin bu yılki Eylem Konferansı'nda da en çok sözü edilen ve destek gören 3 aşamalı öneri oldu.

Barış hareketinin 1986/87 dönemi çalışmalarının tespit edildiği Konferans, 1-2 Şubat tarihlerinde Bonn'da

Ostern'de Yükselen Ses : "Silahlanmaya Son"

F. Almanya'daki 1986 Sonbahar barış eylemlerinin başlangıcı olarak Ostern yürüyüşleri yapıldı.

Ostern barış eylemleri geçen yıllarda olduğu gibi, bu yıl da yüzlerce kentte, yerel miting ve yürüyüşlerle yapıldı. 28, 29 ve 30 Mart günleri barışsever güçler, "uzayın silahlandırılması durdurulsun", "atom roketlerinin yerleştirilmesi durdurulsun" ve "silahlanma bütçesi kaldırılmalı" istemlerini yükselttiler. Ostern eylemlerinin ana sloganı ise "Silahsızlanma şimdi!" oldu.

8 Mart: "Dünya Kadınlar Günü"

ÖZGÜR, BARIŞÇIL ve İNSANCA BİR YAŞAM İÇİN

Her yıl 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde tüm ülkelerde kadınlar, sömürü, baskı, savaş kıskırtıcılığı ve kadınların hertürlü aşağılanmasına karşı seslerini yükseltiyorlar; barıştan, özgürlükten ve sosyalizmden yana olan tüm güçlerle bu günü coşku ile kutluyorlar.

Bu gün, anlamını onurlu bir direnişten alıyor. 1857 yılında, Amerika'nın Newyork kentinde 40 bin tekstil işçisi kadın "Eşit işe eşit ücret" ve "iş gününün 10 saate indirilmesi" talepleri etrafında greve gittiler. Direnişi kırmak isteyen polis, grev yerini savaş alanına çevirdi. Yaralananların yanı sıra, o esnada çıkan yangında ölenler de oldu. Birçok grevci tutuklandı. Kadın işçiler kendilerini sömüren, kötü şartlarda çalıştıran burjuvaziye karşı kanlarının dökülmesi pahasına yiğitçe direndiler, değerli kazanımlar elde ettiler

KÖLN

Köln Kürdistan İşçi Derneği Kadınlar Komitesi, bu yıl 8 Mart'ı başta DGB olmak üzere değişik kadın kuruluşlarıyla birlikte kutladı.

8 Mart öncesi dernek kadın komitesinin de içinde yer aldığı, değişik ulusların kadın örgütleriyle birlikte "Hazırlık Komitesi" oluşturuldu. Birçok kez bir araya gelen hazırlık komitesi, Kürtçenin de içinde yer aldığı değişik dillerde 8 Mart'ı konu edinen bir bildiri yayınladı ve afiş bastırdı.

Bu çalışmaların yanı sıra, Dernek Kadınlar Komitesi, Kürtçe ve Türkçe bir bildiri yayınladı. 8 Mart'ın tarihçesine, günümüzde emperyalist-kapitalist sistem içerisinde kadınların durumuna değinilen bildiride, Kürdistan kadınlarına yönelik şöyle deniyor:

"Bir sömürge olan ülkemiz Kürdistan'da ise, halkımız hertürlü ulusal ve sosyal haktan mahrum. İşsizlik, açlık, pahalılık, zulüm ve işkence halkımızın yaşamının bir parçası haline gelmiş. Bu durumdan en çok etkilenenlerin başında da kadınlarımız gelmekte. Okuma-yazma oranı kadınlarımız arasında erkeklere oranla çok düşük. Çoğu zaman sağlık hizmetlerinden yararlanamadıkları için, her yıl doğum ve diğer hastalıklardan birçokları yaşamalarını yitirmekte."

8 Mart Eylem Günü

8 Mart günü, 1000 dolayında kitlenin katıldığı bir miting düzenlendi. Mitingde dernek kadın komitesinden bir bayan arkadaş, tüm yabancılar adına konuşma yaptı.

F. Almanya'da yaşayan yabancı kadınların, özellikle de Kürt kadınların durumuna da değinen konuşmacı, özette şunları dile getirdi:

"Birçok durumda dil ve öğrenim yetersizliğinden dolayı kadınlarımız hem hukuksal-sosyal, hem de sağlık hizmetlerinden veterince yararlanamıyorlar. Onlar, çoğu durumda başkalarına muhtaç vaziyettedirler. Bunlar arasında Kürt kadınlarının durumu daha da kötü. Kürtler kendi ana dillerinde

1910 yılında Danimarka'nın Kopenhag kentinde toplanan II. Enternasyonal'e bağlı Sosyalist Kadınlar Konferansı'nda Alman devrimci kadın hareketinin önderlerinden Klara Zetkin bu onurlu direnişin başlangıç tarihi olan 8 Mart'ın uluslararası kadınlar günü olarak kutlanmasını önerdi. Öneri oybirliğiyle kabul edildi.

Kürdistanlı kadınlar içinde buldukları zor koşullara, çifte baskıya rağmen, sorunlarına, halkımızın özgürlük mücadelesine geçmişe oranla daha güçlü bir şekilde sahip çıkıyorlar. Örgütlü mücadele içinde yer alan kadınlarımızın sayısı gün geçtikçe çoğalıyor. Onlar kendilerini mücadele içinde geliştiriyorlar. Derneklerimizde oluşturulan kadın komiteleri, eylemlere katılan kadınların sayısındaki artış ve 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamaları bunu açıkça gösteriyor.

KADINLARDAN POLİTİK TUTUKLULAR VE AİLELERİNE YARDIM

KOMKAR çatısı altında örgütlü bulunan Kürdistan'lı kadınlar, 5,5 yılı aşkın bir süredir faşist cuntanın zindanlarında bulunan politik tutuklular ve onların aileleriyle dayanışmada bulunmak amacıyla ürettikleri el işleri, yağlıboya tablolar, elbiseleri vs. Newroz'larda satarak 3 bin DM'lik gelir elde ettiler. Böylelikle kardeşleriyle, akrabalarıyla, yoldaşlarıyla küçük de olsa bir kez daha dayanışma içinde olduklarını gösterdiler..

sosyal danışmanlık, radyo ve TV'de yayın haklarından yoksunlar. Okuma ve yazma oranı Kürt kadınları arasında çok daha düşük olduğu için, çoğu zaman tüm yabancılar verilen sınırlı haklardan bile yararlanamıyorlar. F. Alman hükümetinin yabancılar yönelik politikası sonucunda, birçok kadı-

nımız (ki bunlar arasında hamile olanlar bile var) oturma müsaadesi alamamakta ve sınır dışı edilmekte. Eşinden ayrılan bir kadının çalışma izninin olmaması halinde hemen sınır dışı edilebilmekte."

"Tüm bu insanlık dışı uygulamaların nedeni sömürü düzeninin kendisidir. Sömürü ortadan kalkmadan, kadınların tam kurtuluşu gerçekleşemez."

Daha sonra konuşmacı bu uygulamalara karşı kadınların ancak güçlerini birleştirmeleriyle bertaraf edebileceğine dikkati çekti ve onları demokratik kitle örgütlerinde, sendikalarda, demokratik kadın örgütlerinde çalışmaya çağırdı.

Miting bir yürüyüşle son buldu. Daha sonra, Ehrenfeld Bürgerzentrum'unda yapılan "Kohl hükümetinin bu gerici gidişine bir son verelim" konulu açık oturum düzenlendi. Oturumun sonunda Köln'lü kadınlara yönelik bir "Kadınlar Forumu"nun oluşturulması kararlaştırıldı.

8 Mart günü akşamı ise dernek folklorundan kadınlar ekibinin de katıldığı bir kültürel program sunuldu. Ayrıca derneğin bayan üye ve sempati-zanları tarafından hazırlanan yemekler satıldı ve gelen gelirin bir kısmı Güney Afrika Ulusal Konseyi (ANC)'ye bağış yapıldı.

BATI BERLİN

Bu yıl Batı Berlin KİD Kadınlar Komitesi, 8 Mart'ı dernek lokalinde 30 dolayında kadının katıldığı bir toplantı ile kutladı. Toplantıda komite üyesi iki bayan Kürtçe ve Türkçe olarak günün tarihçesine ve günümüzdeki önemine değindiler. Daha sonra ise, toplantıya katılan kadınlar, F. Almanya'da karşılaştıkları sorunlara değindiler, çözüm yolları üzerine konuştular.

Geç saatlerde kadınlar tarafından hazırlanan yemekler yenildi ve kadınlar kendi aralarında Kürtçe türküler söyleyip govend çektiler. Ayrıca daha önce Kürtçe, Türkçe ve Almanca olarak hazırlanmış bir duvar gazetesi derneğe asıldı.

Frankfurt :**KADINLAR KOMİTESİ
KURULDU**

12.1.1986 tarihinde Frankfurt Kürdistan İşçi Derneği bünyesinde bir "Kadınlar Komitesi" kuruldu. 15 üyeden oluşan kadın komitesi, amaçlarını şöyle dile getiriyor:

"Amacımız, kendimizi geliştirmek, sempatican arkadaşları çalışmalarımıza çekmek, kadın arkadaşların değişik türden sorunlarına yardımcı olmak ve örgütlü mücadeleye kadınları kazanmaya çalışmaktır."

Hazırladıkları çalışma taslağında ise şu konulara yer veriyorlar:

İçe ve dışa yönelik örgütlenme çalışmaları eğitim; Almanca dil kursu; dikiş ve eliş kursları; ilişkileri pekiştirmek amacıyla aylık ev toplantıları.

Dengê KOMKAR'a iletmek için hazırladıkları yazının metni ise şöyle:

"Çalışmalarımız kollektif biçimde yapıyor. Eğitim konusunda da önümüze belli hedefler koyduk, seminer konuları tespit ettik. Eğitim konularının bazıları şunlardır:

Toplumlar kadının toplumdaki yeri; ailede kadının rolü; kadın sağlığı ve çocuk eğitimi vs.

Komitenin iki ay içinde yaptığı çalışmalarından bazıları ise şöyle:

19.186 tarihinde 17 bayanın katıldığı ev toplantısı;

15.2.86'da dernek lokalinde tüm dernek üyelerinin katıldığı bir toplantı yapıldı. Kadın komitesinin çalışmaları hakkında üyeler bilgilendirildi. Evlerde hazırlanan yemekler sunuldu. Toplantı müzikli bir eğlence ile son buldu.

23.2.86 günü, dernekte kadın arkadaşlara yönelik seminer verildi, ayrıca 8 Mart tüm arkadaşlarla birlikte kutlandı."

Komitenin çalışma programının bir bölümünde ise şöyle deniyor:

"Emperyalist-kapitalist, bağımlı ve sömürge ülkelerde, kadınların diğer ezilen sınıf ve katmanlarla birlikte barış, ulusal kurtuluş ve sosyalizm için verdikleri mücadelede, Kürdistanlı kadınların da aktif bir şekilde yer almaları gereğine inanıyoruz.

"Ülkemiz Kürdistan'da kadınlar en ağır ve insanlık dışı şartlar altında, cehaletin, feodal gericiğin ve sömürgeci zorbalığın çarkı altında yaşamaktalar. Cehalet ve zorbalık çarkının yıkılması, kadınların ülkemizde değişik biçimlerle verilen ulusal kurtuluş mücadelesine aktif katılmalarıyla mümkündür. Mücadelemizin başarısı kadın-erkek tüm sömürülen, baskıya uğrayan sınıf ve katmanların ortak mücadelesiyle olacaktır."

"Bu anlayışla çalışmalarımıza bundan böyle de devam edeceğiz. Bu çalışmalarımızın asgari ölçüde de olsa, halkımızın özgürlük mücadelesine katkısı olacağı inancındayız."

Federal Almanya :**GREV HAKKINI
KORUMA MÜCADELESİ SÜRÜYOR**

Federal Almanya'da Çalışmayı Teşvik Yasası'nın 116. maddesi son aylarda sınıfsal mücadelenin en çok tartışılan konusu ve sendikaların gündeminde birinci sırayı alıyor. Bindiği gibi işveren çevrelerinin dayatması sonucu, Federal hükümet sözkonusu maddede değişiklik yapıp yasallaştırmayı amaçlıyordu. Böyle bir değişiklik işçilerin ve tüm çalışanların aleyhine ve sendikal mücadeleye ağır bir darbe olacaktı. İşte bunun için başından beri DGB ve ona bağlı sendikalar 116. maddenin değiştirilmemesi için çalıştılar, yığınsal eylemler düzenlediler.

emekçiler, haklarının kısıtlanması, grev hakkına uzanan ellere "Hayır!" diyor. Bir milyonu aşkın insanı sokağa taşıran onların mücadele ve haklarını koruma azmidir.

Tüm emekçi kesimlerden gelen protestolara rağmen Kohl hükümeti 116. maddenin değiştirilmesi önerisini Federal Parlamento'dan 210'a karşı 265 oyla kabul etti. Böylelikle hükümet ve koalisyon partileri, halkın yüzde 62'sinin reddettiği değişikliği yapmakta direterek halkın çıkarlarının karşısında olduklarını bir kez daha gösterdiler. İşçi sınıfı ve sendikalar bu değişikliği kabul et-

6 Mart günü sendikaların eylemleri doruk noktasına vardı. 1 Milyonu aşkın işçi ve diğer çalışan kesimler, 250 kent ve yörede büyük yürüyüşler, miting ve konferanslar düzenlediler. VW, BMW, Daimler Benz, Audi, Ford ve Opel gibi büyük işyerlerinde işçiler üretimi durdurup, DGB'nin çağırısına uyarak yürüyüşlere katıldılar. 116. maddenin değiştirilmemesi için yüzbinlerce işçi "Grev hakkımızı koruyalım!" diye haykırdı.

6 Mart'ta Federal Almanya'nın kuruluşundan bu yana en yığınsal işçi eylemleri gerçekleşiyordu. İşçi sınıfını bu denli ayağa kaldıran neydi? Bu sorunun yanıtı gayet açık: İşçi sınıfı başta olmak üzere tüm

meyecektir, daha güçlü eylemlerle hükümetin ve işverenlerin karşısına dikilecektir.

İG-Metall sendikası başkanı Hans Mayr'ın dediği gibi 6 Mart eylemleri bitmedi, onlar başlangıçtı.

DGB yaptığı bir açıklamada 1 ve 15 Nisan tarihleri arasında 116. madde için kamuoyu yoklaması yapılacak; sonucu 18 Nisan'da 116. maddeye ilişkin olarak Federal Bakanlar Kurulu'ndaki oylamaya sunulacak.

Grev hakkının korunmasının tüm Alman ve yabancı işçilerin mücadelesi sonucu mümkün olacağını belirten 6 Türkiye'li ve Kürdistan'lı demokratik örgüt, kamuoyu'na bir ortak açıklamada bulundular.

Yunanistan :**KÜRDİSTAN'IN SESİ RADYOSUYLA
DAYANIŞMA KAMPANYASI**

İran Kürdistanı'nda yayın yapan "Kürdistan'ın Sesi" Radyosu için açılan kampanyayı desteklemek amacıyla Cezayir'deki insan hakları için tarihi deklarasyonla kurulmuş bulunan "Enternasyonal Yunan Birliği ve Halkların Kurtuluşu" adlı dernek, Yunanistan çapında kampanyayı destekleyen bir bildiri çıkardı. Dernek, Yunanistan'daki

tüm demokrat, ilerici kişi, sendika, kuruluş ve partileri kampanyayı desteklemeye çağırıyor.

Bildiride, Kürt halkının tarihi geçmişine ilgili geniş bilgi verildikten sonra, bugünkü durumuna değinilmekte. Yunanlı demokratik kamuoyunun enternasyonalist dayanışması üzerinde durulmaktadır.

"Barış Güvercini" OLAF PALME KATLEDİLDİ

İsveç Başbakanı Olaf Palme 28 Şubat 1986 gecesi saat 23.30'da Stockholm'da bir suikast sonucu öldürüldü. O. Palme eşiyile birlikte korumasız olarak sinemadan evine dönerken Stockholm'un en işlek caddelerinden birinde kimliği henüz tesbit edilmeyen bir kişi tarafından katledildi.

Palmenin öldürülüşü başta İsveç olmak üzere tüm dünyada şok etkisi yaratarak, derin üzüntü ve yankı uyandırdı. İsveç halkı Palme'nin vurulduğu yere günlerce çiçek taşıdı. 15 mart günü yapılan cenaze törenine çok sayıda devlet adamı ve tanınmış politikacının yanı sıra 500 000 nin üzerinde İsveçli katıldı.

Palme, özellikle barış ve silahsızlanma yönündeki politikasıyla ve ezilen halklardan yana tutumuyla tüm dünyada tanınan ve sevilen bir devlet adamıydı. O barış ve silahsızlanma konusunda ülkesinde uluslararası düzeyde konferansların düzenlenmesinde, İskandinavya'nın ve tüm Avrupanın atom silahlarından arındırılması için yoğunca sarfetti, barış yürüyüşlerine bizzat yer aldı.

ABD emperyalizminin saldırganlığına karşı birçok olayda tavır takınarak ezilen halkların sempatisini toplarken, savaş yanlısı güçlerin de kendisine karşı öfkelenmesine neden oldu. O, ABD'nin Küba'yı işgal tehditlerine, karşı çıktı, Vietnam'ın bombalanmasını kınayarak Vietnam Halkıyla dayanışma yürüyüşlerinde bizzat yer aldı. En son ABD'nin Nikaragua'yı işgal emellerine ve Nikaragua halkına karşı ekonomik ambargo koyma tutumuna karşı tavrı aldı.

Olaf Palme aynı zamanda Kürt halkının da değerli bir dostuydu. Kürt halkının varlığının ve haklarının tanınması için halkımızın özgürlük mücadelesine destek veren, soruna cesaretle sahip çıkan ender devlet adamlarından biriydi.

Palmenin katilinin ve cinayetin arkasındaki örgütün ortaya çıkarılmamasından ötürü özellikle cinayetten sonraki ilk 10-15 gün Türk MİT'inin ve onun güdümündeki burjuva basınının tutumu dikkat çekiciydi. Boyalı basın cinayeti PKK'nın işlediğine tüm dünyayı inandırmak için özel bir çaba içine girerek alçakça bir tutum sergiledi.

TKSP Genel Sekreteri KEMAL BURKAY, Palme'nin öldürülüşü ve Türk MİT'nin bu tutumuna ilişkin bir BASIN BİLDİRİSİ yayınladı. Bildiride özetle şunlar söyleniyordu:

"Hiç bir Kürt örgütünün, seçkin bir barış savaşçısı ve tüm ezilen halkların gerçek bir dostu olan Palme gibi bir kişinin öldürülmesinde hiç bir yararı

yoktur. Eğer bu suikaste PKK'nın parmağı varsa, bu, Türk Milli İstihbarat Örgütünün (MİT) parmağıdır, özellikle de MİT tarafından bu tür eylemler için örgütlenmiş olan "Kontr-Gerilla"nın bir komplosudur. Türk yönetimi böylesine bir kompluyu bizzat kendi ajan-provokatörlerine de yaptırabilir.

Çünkü Türk yönetimi Kürt sorunundaki gelişmelerden son derece endişelidir. İsveç ise Kürt halkının mücadelesine sempati gösteren bir ülkedir. Özellikle Olaf Palme halkımıza dostluğunu açıkça göstermiş, "Kürt halkının haklarının tanınmasını" istemiştir. İsveç pekçok Kürt yurtseverini politik mülteci olarak kabul etmiştir. Ayrıca o, Türkiye'yi Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na şikayet etmiş olan beş ülkeden biri idi. Bütün bunlar, Türk yönetiminin İsveç'e ve Palme'ye düşman olması için yeterli sebeptir."

KOMKAR-SWED'de cinayetten sonra Palme'nin ailesine ve yeni İsveç Başbakanı İngvar Carlsson'a başsağlığı

telgrafları çekti ve ayrıca Kürtçe-Türkçe dillerinde bir bildiri yayınladı. Bildiride özetle şöyle deniyordu:

"Böyle bir insana sıkılan kurşununun barışa, özgürlüğe, insan haklarına sıkıldığı açıktır. Ancak barış düşmanları, ırkçılar, silahlanma yarışından yana emperyalist ve sömürgeci güçler Palme'den rahatsızdılar; onun ortadan kaldırılışı ancak bu güçleri sevindirmiştir.

O. Palme'yi vurmaya göze alan kişi bir çılgın veya maşa da olsa, arkasında gerici karanlık güçlerin bulunduğu kuşku yoktur.

Olaf Palme'nin ölümü ile biz Kürt yurtseverleri, seçkin bir barış savaşçısını, özgürlük ve insan hakları savunucusunu yitirmiş olmanın yanısıra, Kürt halkının değerli bir dostunu da yitirdik.

Ama inanıyoruz ki onun uğruna savaştığı bu soylu idealler gibi O.Palme de ilerici insanlığın ve dostlarının gönlünde yaşayacaktır."

ÖZAL LONDRA GEZİSİNDE REZİL OLDU

Özal, Londra gezisinde Türkiye, Kürdistan ve İngiltere demokrasi güçleri tarafından etkin gösterilerle teşhir ve protesto edildi.

Gezinin asıl amacı; İngiliz silah tükelleri ile işbirliği içinde Türkiye'de silah montajı yapılacak işletmeler kurmak ve diğer alanlardaki yatırımlara özendirme. Bunun yanı sıra, Ortak Pazar'a tam üyelik ve Kıbrıs sorunu gibi konular da yer alıyordu.

Özal'ın geleceğini duyan Türkiyeli ve Kürdistanlı demokratik örgüt ve kişiler, İngiltere demokrasi güçleriyle birlikte teşhir ve protesto eylemleri düzenlediler. Hatta şaşkına dönen burjuva basını; "SOL BİRLİK Özal'ı her adım atışında protesto gösterileri hazırlıyor" diye başlıklar attı.

19 Şubat günü Londra Türk Elçiliği önünde düzenlenen protesto gösterisine Uluslararası Yazarlar Klubü PEN üyesi birçok yazar, SOL BİRLİK taraftarları ve Uluslararası Af Örgütü de katıldılar. BBC gösteriye katılan tanınmış yazar Harold Pinter ile bir röportaj yaptı. Eylemden görüntüler verdi.

Daha sonra Özal'ın basın toplantısı yaptığı Kraliyet Uluslararası İlişkiler Enstitüsü önünde protesto gösterilerine

devam edildi. İngilizce, Türkçe ve Kürtçe yapılan konuşmalarla faşist rejim teşhir edildi ve lanetlendi. Gösteriye katılanlar sloganlarla işkenceye son verilmesini, genel bir affın çıkarılmasını, Türkiye Kürdistanı'ndaki baskılara son verilmesini haykırdılar. SOL BİRLİK'in ve Uluslararası Af Örgütü'nün çıkardığı bildirimler yoğun bir şekilde dağıtıldı.

Özal, Enstitüye yardıma gelen İngiliz polislerinin koruması altında adeta kaçarcasına terketti.

Özal Londra gezisinden elleri boş dönmekle kalmadı; ayrıca rezil de oldu. Bu etkin ve başarılı çalışmalarını kırmaya çalışan burjuva basını ise 'çatışma çıktı' diye yalan haber vererek, çaresizliklerini sergilediler. Özal'a ekran yasağı konduğunu belirterek, basın ve yayının ilgisizliğinden şikayet ettiler. Oysa basın ve yayın Özal'ın gezisine yer verdi. Ama yer verilen konular insan hakları, işkenceler, Kürt halkı üzerindeki baskılar vb. oldu. Her halde bu çevreler astığı astık, kestiği kestik faşist rejimin başbakanının ahlak suratına o kadar alışmış olacak ki, emperyalist efendisinden dilenmeye gelmiş uşağına gerektiği kadar değer vermesini az buldular.

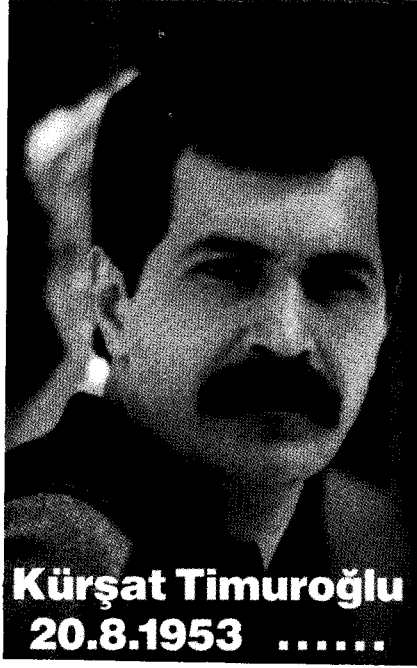
Kürşat Timuroğlu Katledildi

25.02.1986 günü, Hamburg'da Devrimci İşçi gurubu mensubu, Kürşat Timuroğlu, evinin çıkışında pusuya düşürülerek silahlı saldırı sonucu ağır yaralandı. Koma halinde hastaneye kaldırılan Timuroğlu, tüm çabalara rağmen kurtarılamadı.

Olaydan sonra Devrimci İşçi yayınladığı bir bildiri Kürşat'ı PKK'nın katlettiğini açıkladı. Daha sonraki günlerde ise, Hamburg polisi de cinayeti politik nedenlerle PKK'nın işlemiş olabileceğini belirtti. Görgü tanıklarının ifadeleri sonucu, katilin bir mitingde videoya alınmış görüntüsünden tespit ederek fotoğrafını yayınladı.

Kürşat Timuroğlu'nun cenazesi 8.3.1986 günü Hamburg'da üç binin üzerinde bir kitlenin katılımıyla yapılan cenaze töreninden sonra defnedilmek üzere Türkiye'ye gönderildi.

Cinayetle ilgili olarak aralarında Türkiye ve T. Kürdistanı Sol Birliği, DKP, Yeşiller, Hamburg GAL (Yeşiller Alternatif Liste), JUSOS olmak üzere ellinin üzerinde merkezi ve yerel örgüt bildiri yayınladılar. Bildiri politik bir arkadaşın karanlık bir plan sonucu öldürüldüğü belirtilerek, cinayet kınandı.

Timuroğlu uzun yıllardan beri F. Almanya'da yaşayan ve faşizme, emperyalizme, her türlü gericiğe karşı mü-

cadele saflarında yer alan bir devrimciydi. Özellikle 12 Eylül'den sonra Faşist cuntaya karşı yurt dışında yürütülen teşhir ve tecrit kampanyalarında, F. Almanya'daki yabancı düşmanlığına karşı mücadelede ön saflarda yer almasından ötürü Türk, Kürt ve Alman ilercisi, demokratları arasında yakinen tanınan ve sevilen bir kişiydi.

Kürşat Timuroğlu'nun cenazesi Türkiye'ye gönderildikten sonra, F. Almanyanın en büyük günlük gazeteslerinden biri olan Frankfurter Rundschau'da, çok sayıda milletvekili, gazeteci, yazar ve aydının imzaladığı bir bildiri yayımlandı. Yurt dışında oluşturulan Türkiye ve Türkiye Kürdistanı demokrasi güçleriyle dayanışmanın önemine inanmış kişi ve örgütler açısından açıklamanın öğretici olacağı inancıyla Türkçe çevirisini yayınlıyoruz.

Daha önceleri de çeşitli vesilelerle belirttiğimiz gibi; bu tür saldırı ve cinayetler düşmana hizmet ediyor. Halklarımızın can düşmanı Faşist cuntaya karanlık emelleri için yurt dışında yaratmayı amaçladığı provakasyonlara zemin hazırlıyor.

"ÖZGÜRLÜĞE KARŞI MÜCADELE"

Biz geçmişte her zaman Kürt halkının haklarını savunduk. Avrupa ve Federal Almanya'da Kürt halkı için mücadele eden örgüt ve kişilerle dayanışmada bulunduk; gelecekte de bulunacağız. Son günlerde, Türkiye'de özellikle bir Kürt örgütünün 29 üyesine verilen idam cezalarını kınıyoruz.

Ne var ki, tehlikeli bir gelişmeyi de görüyoruz. Örgütlerin politika haline getirdikleri, değişik görüşlere sahip kişi ve gruplara karşı "hain ve Türk istihbarat örgütünün ajanı" türünden suçlamalarını ve bundan hareketle bu insanların öldürülmesi için çağrı yapmalarını sorumsuzluk olarak niteliyoruz.

Kim ki, geçmişte ve bugün F. Almanya'da ve Türkiye'de yaşadığı gibi baskı ve tehdit yoluyla değişik düşünen Kürt ve Türkleri korkutmaya çalışıyorsa, o, özgürlük için değil; tersine baskı için mücadele ediyor.

Kim ki, Kürt halkının tek temsilcisi olma hakkını iddia ediyor, diğer örgütlerden ya da kendisine muhalefet eden eski üyelerine karşı despotik ideolojinin bir ürünü olan cinayete başvuruyorsa, bizden bir dayanışma görmeyecek, kararlı karşı tavrımızla karşılaşacaktır.

Kürt halkının dostlarını, "devrimci görev", ya da "hainlerin cezalandırılması" perdesi altında yapılan her türlü cinayetten uzak durmaya çağırıyoruz.

Kürşat Timuroğlu'nun 25.2.1986 günü katledilmesi son iki yılda Avrupa'da süregelen cinayetler zincirinin en son iğrençliğidir.

- Enver Ata, 20.6.1984 günü Uppsala;
- Zülfü Gök, Haziran 1984'te Rüsselsheim;

- Çetin Güngör (Semir); 2.11.1985, Stockholm;
- Mustafa Tangüner, 3.11.1985, Kopenhag;
- Mustafa Şahbaz, 27.11.1985, Paris;
- Mustafa Aktaş, 23.12.1985, Paris;
- Bülent Yaman, 30.12.1985, Lozan şehirlerinde katledildiler.

Katledilenlerin çoğunluğu, PKK/ERNK eski üyeleri, veya diğer Kürt ve Türk örgütlerine mensup kişilerdi. Tüm Kürt ve Türk örgütlerini, bu politik cinayetleri teşhir etmeye ve provakasyona gelmemeye çağırıyoruz. Başka politik cinayetler ve hatta bu cinayetlerin "Kürtler arasında bir savaşa" ya da, "Kürtler ve Türkler arasındaki bir savaşa" dönüştürülüp, Avrupa'da yaygınlaştırılması engellenmelidir. Bunun politik sonuçları tüm Avrupa'daki göçmen Kürt ve Türk örgütleri için bir felaket olur. Özgürlüğü ve eşitliği için mücadele eden Kürt halkı ile dayanışmaya ciddi zararlar verir.

İmzalayanlar : Manfred Coppik; Heidemarie Dahn (Yeşiller Federal Parlamento Üyesi); Uli FIscher (Yeşiller Federal Parlamento Üyesi); Thonas Giefeg (Film yapımcısı); Ushci Eid (Yeşiller Federal Parlamento Üyesi); Mathias Kollatz (JUSO-Merkez Yürütme Kurulu); Gernot Grumbach (JUSO- Hessen); Klaus Kirschner (SPD Federal Parlamento Üyesi); Jürgen Reemts; Jürgen Roth (Gazeteci); Eckard Spoo (Gazeteci); Renate Schmidt (SPD Federal Parlamento Üyesi); Ludwig Müller (Avukat); Ulrich Tilgner (Gazeteci); Klaus Thüsing; Günter Wallraff (Yazar).

İşkence ve İdamlara Son, Politik Tutuklulara Özgürlük - Genel Af, Kürt Halkı Üzerindeki Baskılara Son!

10 Türkiyeli ve Kürdistanlı demokratik örgüt (Av. Dev-Genç, Birlik Yolu, Devrimci İşçi, DİBAF, FİDEF, GERÇEK ADK, İşçi GERÇEĞİ, KKDK, KOMKAR, KURDKOM) yukarıda sıralanan ana istemleri içeren bir kampanya başlattılar. Türkçe ve Almanca dillerinde yayınladıkları bildirilerle, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki artan işkence ve teröre dikkati çeken örgütler, demokratik kamuoyunu, jrgüt ve kişileri dayanışmaya çağırdılar.

TBMM başkanlığına gönderilmek üzere ve kampanyanın istemlerini içeren imza toplama eyleminin yanı sıra, Federal Almanya çapında basın toplantıları, açık oturumlar, uyarı nöbetleri, yürüyüş ve kapalı salon toplantıları kampanya çerçevesinde öngörülen eylemler arasında yer alıyor.

Kampanya, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda yeniden güncellik kazanan işkence ve terör olaylarını teşhir etmek, politik tutuklulara özgürlük ve Kürt halkı üzerindeki baskıların son bulması taleplerini canlı tutmak, daha geniş yığınlara maletmek amacını taşıyor.

Bilindiği gibi Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda son ayların en çok tartışılan konularını işkence ve Kürdistan'daki baskıları oluşturuyor. Öğretmen Siddik Bilgin'in işkenceyle katledilmesi işkenceci Polis Sedat Caner'in 200 kişiye işkence yaptığını açıklaması ve bunları takiben ortaya serilen diğer işkence olayları, Türkiye'de sistemli işkencenin vardığı korkunç boyutları daha açık bir biçimde gözler önüne serdi.

Kürdistan'da devlet terörü sınır ve kural tanımıyor. Kürt köyleri boşaltılıyor, tüm köy halkı meydan dayalıdan geçiriliyor. Komando birlikleri yurtsever avına çıkıyor. Zindanlarda yurtsever kanı akıtılıyor. Sadece Tunceli'de 27 kişi sürgüne gönderilmiş, 49 muhtarın yetkileri sıkıyönetimce alınmıştır. Kürdistan'da devlet tam bir eşkiyalık ve talan politikası sürdürüyor.

Bunca zulüm, işkence ve terörün baş sorumlusu Evren-Özal tayfasıdır. Böyle olduğu içindir ki, onlar yıllardan beri sıkıyönetime, faşist yasalara dayanarak, basını susturarak işkence ve terörü gizlemeye çalışıyor. Ama, işkence olaylarının delilleriyle bir bir ortaya döküldüğü günümüzde bundan pek de başarılı olamıyorlar. Evren zorbası, işkence iddialarını ileri süren SHP milletvekillerini tehdit ederek, Özal ise, işkenceci polis için "solcudur" diyerek işin içinden sıyrılmaya çabalyorlar.

Siyabend'in işkenceyle ilgili çamurdan yaptığı heykellerden biri

SHP, DYP ve DSP gibi partiler ise işkence konusunda demec vermekten, eleştiri yapmaktan öte bir şey yapmıyorlar. SHP, Özal'dan işkencelerin üstüne gitmesini istiyor. Onlar işkenceden asıl sorumlu faşist rejimi görmek istemiyor; buna son verecek olan yığınların aktif eyleminden, mücadelesinden ırkılıyorlar.

Halbuki, faşist rejime karşı yığınlarla birlikte kararlıca mücadele edilmeden, Kürt halkı üzerindeki zulüm dinmez ve demokrasiye geçilemez. Ve bu rejim halk yığınlarının, sol ve tüm anti-faşist güçlerin aktif mücadelesiyle alaşağı edilebilir. Kitleler artık baskıya karşı susmuyor; hareketleniyor. Ge-

nel Af başta olmak üzere, diğer demokratik hak ve özgürlükler daha geniş kesimlerce savunuluyor. Evren-Özal takımı daha bir teşhir ve tecrit edilmiş durumdadır. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki son işkence ve zorbalık örnekleri bu rejimi teşhir ve protesto etme olanaklarını veriyor. İşte tam bu noktada, Federal Almanya'daki 10 demokratik örgütün başlattığı kampanya büyük önem taşıyor. İnfaz yasasındaki değişikliklerle kamuoyunun yanıtılmak istendiği, batılı ülkelerin Türkiye'ye yeşil ışık yaktığı ve özellikle Federal Almanya ile Türkiye arasında resmi ziyaretlerin yoğun olduğu bu dönemde, kampanyanın önemi daha artıyor.

YENİ İNFAZ YASASI

Ülkede ve özellikle uluslararası planda yükselen Af talebi karşısında sıkışan Özal hükümeti, infaz yasasında değişiklik yaptı ve bunu af biçiminde lanse etmeye çalıştı. Cezalarda indirim yapmayı öngören sözkonusu değişiklikten, sağ görüşlü ve diğer adi suçlardan yatan tutuklular ağırlıkta yararlanıyorlar. Tutukluların büyük çoğunluğunu oluşturan devrimci, demokrat ve yurtseverler değişiklikte yer alan disiplin maddesinden dolayı bırakılmıyor.

Tutukluların salıverilmesi söz konusu değişikliğe göre, cezaevi yönetimine, disiplinine uyum göstermiş; bağlılığını ortaya koymuş olması şartına bağlanıyor. Bu durumda, hangi sol görüşlü tutuklu bundan yararlanabilir. Cezaevlerindeki ağır işkenceye, insanlık dışı muameleye karşı çıkmış, açlık grevi ve benzeri eylemlere katılmış olanların, ki bunlar büyük ekseriyeti oluşturuyor, hiçbiri. Aslında tutuklu-

ların büyük bir kesimi, infaz yasasındaki değişikliklerle yeniden cezalandırılmış oluyor.

Sol ve demokrat görüşlü tutuklular için Özal ve tayfası bir "olanak" tanımayı da ihmal etmemiş. Yasa değişikliği yürürlüğe girdikten 9 ay içinde iyi hal göstermiş olan tutuklular, yasanın öngördüğü indirimden yararlanabilecek. "İyi hal" dedikleri şey faşist yönetime sadakat gösterme, düşünce ve inançlarından vazgeçme, yani bir nevi faşizme teslim olmadan başka bir şey değildir. Zaten Özalvarı "Af'ın" amaçlarından biri budur. Diğer yandan Özal bu girişimle, Batı Avrupa kamuoyunda, Türkiye'nin demokrasiye dönüş yolunda adım attığı izlenimini yaratmak istiyor.

Özal'ın af diye yutturmaya çalıştığı bu sahtekarlığın içyüzü teşhir edilmiştir. Genel Af istemi bundan böylede yükseltilmelidir.

DİRENİŞİN VE ÖZGÜRLÜĞÜN SEMBOLÜ NEWROZ BİNLER TARAFINDAN COŞKUyla KUTLANDI

KOMKAR'ın Batı Berlin, Hamburg, Stuttgart ve Köln'de düzenlediği 21 Mart Kürt halkının geleneksel Newroz bayramı kutlama geceleri, başarılı bir biçimde gerçekleşti.

Onbini aşkın bir izleyicinin katıldığı gecelerde, zengin politik ve kültürel programlar sunuldu. Bu yılki Newroz kutlama geceleri, kamuoyunda, basın ve yayın organlarında büyük ilgi gördü. Çok sayıda Alman, Türk ve diğer uluslara mensup insanların da katıldığı, ilerici örgüt ve partilerin temsilci veya mesaj göndererek dayanışma gösterdiği geceler, enternasyonal bir hava içinde geçti.

Yoğun Kitle Çalışması

Newroz gecelerinin başarısı, güçlü kitle katılımı, KOMKAR üyesi derneklerin yoğun bir kitle çalışması gerçekleştirdiğini apaçık gösteriyor. Gecelerden 2 ay önce F. Almanya çapında ve B. Berlin'de kitlelerle canlı bağlar kuruldu. Toplam 15 bin afiş asıldı ve 50 bin bildiri yaygın bir biçimde dağıtıldı. KOMKAR üye ve sempatanlarının militanca çalışmasının yanı sıra, çok sayıda Kürdistan'lı yurtsever de Newroz gecelerinin propagandasını yaptı; eylemlerin başarısına katkıda bulundu. Batı Berlin'de yaklaşık 2 bin; Hamburg'da 2000'i aşkın; Stuttgart'da 3 bin; Köln'de ise 5 bin kişi gecelelere katıldı.

Zengin Politik ve Kültürel Programlar Sunuldu

Kürdistan'lı işçi ve aileleri, Türk, Alman ve diğer uluslara mensup izleyiciler zengin politik ve kültürel içerikli programlar izlediler. Gecelerin açılışını KOMKAR Genel Başkanı bir konuşma ile yaptı. Başkan konuşmasında özetle şöyle dedi:

"Newroz kutlama gecelerine gösterilen ilgi, Kürt dili ve kültürüne sahip çıkışın çok açık bir ifadesidir. 2600 yıl önce yakılan Newroz ateşinin sönmeyeceğini ve sönmeyeceğini gösteriyor.

"20. yüzyılın son çeyreğinde, 20 milyon aşkın Kürt ulusu, tüm insani haklardan mahrum, ağır ulusal baskı ve sömürgeci zorbalık altındadır.

"Ancak Kürt halkının özgürlük kavgası hiçbir zaman durmadı ve durmayacaktır. Ana dilimiz yok olmadı; türkü ve halaylarımız zorbalara yasak duvarlarını aşarak günümüze dek yaşadı ve yaşayacaktır.

"Kürt halkı yalnız değildir. Onun haklı davası uluslararası toplantıların gündemine giriyor. KOMKAR diğer Avrupa ülkelerindeki Kürdistanlı göçmen işçi örgütleriyle birlikte, Şubat

Bir newroz daha yaşadık. Ve binlerce Kürdistanlı işçi, emekçi, aydın, genç, esnaf biraraya geldi. Sömürgeci-faşist, ırkçı soven güçlerin baskı, tehdit ve yasaklarına aldırış etmedi. Newroz kutlamaları, halkımızın ulusal geleneklerine, dil ve kültürüne açık bir biçimde sahip çıktığını, onları yaşatmada kararlı olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi.

Newroz, kitleleri birleştiren, onları harekete geçiren bir motif, halkımızın mücadelesinde güçlü bir silah olarak yaşayacak.

Mart aylarında Cenevre'de yapılan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu 42. Dönem Toplantısı'na bir çağrı gönderdi; Kürt halkı üzerindeki baskılara dikkati çekti. Toplantıda Avusturya, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği, Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu ve diğer bazı ülke ve kuruluş temsilcileri söz alarak Kürt halkına yapılan baskı ve haksızlıklara değindi; Türk devletinin tavrını mahkum ettiler."

Konuşmasının son bölümünde Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki işkence olaylarına değinen Genel Başkan, "faşist rejim, ancak geniş halk yığınlarının, tüm anti-faşist ve demokrat güçlerin birliği ve aktif mücadelesiyle yıkılacaktır" dedi.

Gecelerde Kürtçe, Almanca ve Türkçe dillerinde hazırlanan 20 sayfalık bir metin dia eşliğinde sunuldu. Metin ve dialarla, Kürdistan'ın tarihi, Kürt halkının yaşamı ve mücadelesi,

zenginlikleri, dil ve kültürü üzerindeki baskı ve yasaklar, politik tutukluların durumu, F. Almanya'da yaşayan Kürdistanlı işçilerin sorun ve istemleri, barış ve sendikal mücadele gibi konular anlatılmaya çalışıldı.

Şivan, Kürt Müzik Grubu, Kamil, Seydo, Delal Kürtçe halk türkülleri okudular. Sümeyra Stuttgart'ta; Nedim Hazar ve Geo Schaller'in Morgenland Grubu Köln'de; Alman Müzik Grubu Ander Lied Stuttgart'ta Kürtçe, Almanca ve Türkçe halk türkülleri ve marşlar sundular. B. Berlin'de Yunan Müzik Grubu ve halk oyunları ekibi, Yunanca müzik parçaları ve halk oyunları sundular.

B Berlin, Bremen, Hamburg, Köln, Nürnberg, Stuttgart, Hannover, Leer'deki KOMKAR birimlerinin yetişkin ve çocuk folklor ve koro ekipleri, Kürdistan'ın değişik yörelerinin oyunlarını gösterdiler; marş ve türkü okudular.

Etkin Enternasyonal Dayanışma

Çok sayıda parti, örgüt ve kişi Newroz gecelerine katılarak veya mesaj ileterek dayanışma gösterdiler.

Prof. Dr. Ingeborg Drewitz (yazar), B. Berlin gecesinde; Yeşil Alternatifler adına Michael Böttcher Hamburg'da; DKP Hamburg örgütü adına bir temsilci; Yeşiller Baden Württemberg Eyalet Parlamentosu Yeşiller Grubu adına Rezzo Schlauch Stuttgart'ta; Alman Sosyal Demokrat Partisi SPD Köln Belediye Meclisi Fraksiyonu adına Leo Meuthen birer konuşma yaptılar. Konuşmacılar, Kürt halkına, F. Almanya'da'ki Kürdistanlı işçilere yönelik baskı ve haksızlıkları eleştirdi; onların haklı taleplerini desteklediklerini açıkladılar.

Basın ve Yayın Organları Newroz'a Yer Verdiler

F. Almanya'da yayın yapan pek çok gazete, dergi, radyo ve TV programları Newroz gecelerine; bugünün anlam ve önemine ve Kürt halkının durumuna ilişkin yayın yaptılar. Stuttgarter Zeitung, Stuttgarter Nachrichten, Alman Komünist Partisi'nin günlük yayın organı UZ-Unsere Zeit, Kölner Stadtanzeiger, Stadtrevue dergisi bunlardan bazıları.

F. Alman Televizyonu ikinci kanalı ZDF, "Türkiye Mektubu" adlı programda, Köln'de yapılan Newroz gecesi'nin duyurusunu yaptı. TV'nin, Ruhr Havzası'nda gösterilen 3. programı ise Köln Newrozunu naklen verdi. 11 dakik-

ka süren naklen programda, KOMKAR temsilcisi A. Saydam ve Köln'de yaşayan bir Kürt ailesiyle yapılan röportajlara da yer verildi. Ayrıca WDR 1 ve WDR 4 radyo programları da Newroz dolayısıyla Kürtçe müzik parçalarının da yer aldığı programlar yaptılar.

Politik Tutuklular ve Aileleriyle Dayanışma

KOMKAR çatısı altında örgütlü Kürdistanlı Kadınlar, bu yılki Newroz gecelerinde geniri politik tutuklular ve ailelerine gönderilmek üzere el işlerinden oluşan bir sergi açtılar. Bu çarşı-

maya çok sayıda Kürdistanlı kadın, değişik giyim eşyaları, el işlemleri, resim ve benzeri eşyalarla katkıda bulundular.

Kürdistanlı kadınlarımızın el emekleri, göz nurlarıyla ürettikleri eşyaların satışından toplam olarak 3000 DM dolayında gelir elde edildi.

Diğer yandan, gecelerde daha önce gazetemizde duyurusunu yaptığımız "Kürdistan'ın Sesi Radyosu" için açılmış olan bağış kampanyası doğrultusunda toplam 2768 DM'lik yardım toplandı.

Newroz'a gönderilen mesajların bazılarını aşağıda yayınlıyoruz.

T K S P' nin mesajı

NEWROZ KUTLAMA KOMİTESİNE - KOMKAR

Değerli arkadaşlar,

Ülkemizi işgal eden, halkımızı zincire vuran düşman, yüzyıllar boyunca halkımızın geleneksel bayramı olan Newroz'u da unutturmaya çalıştı. Ama o ne özgürlük kavgamızı durdurabilirdi, ne de Newroz'u unutturabilirdi.

Halkımız şimdi Newroz'u, yıldan yıla artan bir çöşkuyla kutluyor. O artık bir ulusal bayrama, bir özgürlük simgesine dönüşmüştür; yığınların malı olmuştur.

Bugün de Kürdistan'ın İran ve Irak parçalarında peşmerge güçleri yurdun kurtuluşu için kahramanca savaşıyor. Halkımız, Türkiye Kürdistanı'nda sömürgeci-faşist rejime karşı yiğitçe direniyor.

Faşist rejim, 12 Eylül 1980'den bu yana Türkiye'de ve Türkiye Kürdistanı'nda demokrasi ve devrim güçlerini ezmek için çılgınca bir terör estirdi. Zulüm ve işkence bugün de varhızıyla devam ediyor.

Ne var ki, ABD'nin uşağı bu faşist rejim amaçlarına ulaşamadı, halkımızın direncini kıramadı, özgürlük ateşini söndüremedi. Aç, işsiz ve zulüm altındaki kitlelerin bu zorba rejime karşı nefreti ve tepkisi çığ gibi büyümekte.

Özgürlük ve demokrasi için, zindanların boşalması, işkencelerin son bulması için, iş ve ekmek için kitlelerin sesi günden güne yükseliyor. Faşist rejim çürümüş, Evren-Özal çetesini korku sarmıştır. Onların sonu da Haiti diktatörünün sonu gibi olacak.

Yurt dışındaki işçi arkadaşlar, yurtseverler,

Bu beş buçuk yıl boyunca sömürgeci faşist rejime karşı yürekli, kararlı bir mücadele yürüttünüz; zulüm altındaki halkımızı, zindanlardaki insanlarımızı yalnız bırakmadınız. Şimdi çürüyen, korkuya kapılan Evren-Özal çetesini halkın başından def etmek için yurt içindeki yükselen mücadeleye daha fazla omuz vermenin zamanıdır.

Bu Newroz gününü zulme karşı daha yığınsal, daha çoşku dolu bir mücadelenin başlangıcı yapalım.

İşkenceler son bulsun, işkencecilerden hesap soralım!

Zindanlar boşalsın!

Generallerin Anayasası kaldırılınsın!

Yıkılınsın faşizm, halklara özgürlük!

Kemal Burkey

Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi
Genel Sekreteri

ALMAN KOMÜNİST PARTİSİ (DKP)

Bu yılki Newroz kutlamalarına Alman Komünist Partisi Yönetim Kurulu, dostane ve dayanışmacı selamlarını iletir.

Kürt halkının öncü gücü olarak, ülkenizde ve yurt dışında özgürlük ve demokrasi uğruna örnek bir mücadele yürütüyorsunuz.

Emperyalizmin desteğindeki Türkiye'deki faşist diktatörlüğün uşakları halen yönetimdedir. Ancak, onlar yiğit Türkiye Kürdistanı halkının özgürlük direncini kırılmıyacaktır.

Biz, halkınızı ezen ve sömürenlerin ergeç tarihin çöplüğüne atılacaklarına inanıyoruz.

Sizlerle dayanışma içinde olacağımıza emin olabilirsiniz. Sizlerle birlikte şu talebi yükseltiyoruz: Kürt halkına özgürlük ve onun kendi kaderini tayin hakkı!

ALMAN KOMÜNİST PARTİSİ (DKP) PARTİ
YÖNETİM KURULU ADINA HEINZ LANG

TONN SEEDAT Afrika Ulusal Konseyi (Güney Afrika) F.Almanya Temsilciliği

Afrika Ulusal Konseyi ve boyunduruk altındaki Güney Afrika halkı adına, Kürtlerin yeni yıl bayramı vesilesiyle hepinizi yürekten selamlarım.

Kürt halkının ve Güney Afrika, Latin Amerika ve başkaca halkların mücadelesine baktığımızda sadece ortak yanlarımızın olduğunu görmekle kalmayız, aynı sebepten dolayı, ortak düş-

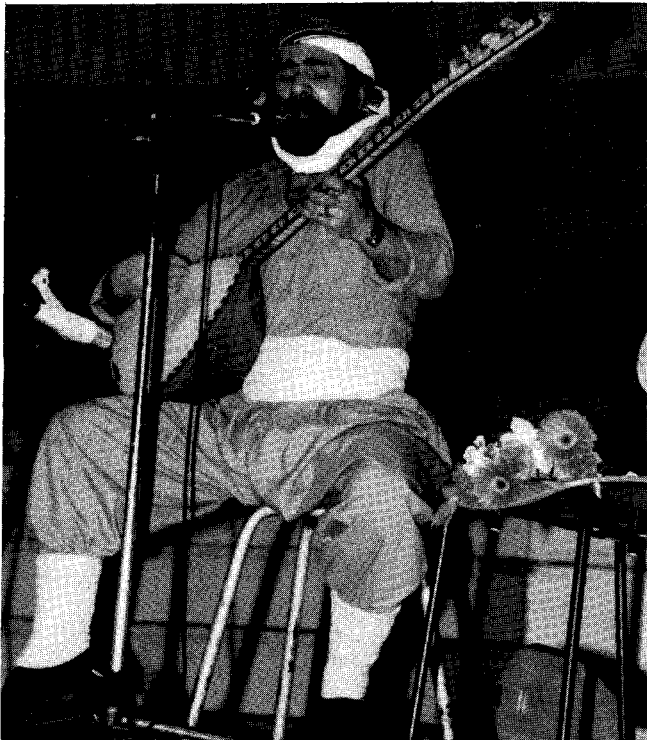
mana karşı mücadele ettiğimizi açıkça görürüz.

Ülkemizdeki gelişmeleri bildiğimize inanıyoruz. Günde ortalama 4 kişi Güney Afrika sokaklarında kurşunlanarak öldürülüyor. Son 18 ay içinde, ortalama olarak 1200 kişi kurşunlandı, 10 bin kişi tutuklandı. Tüm bunlara rağmen, ayaklanma ve direniş halk arasında yaygın biçimde sürüyor.

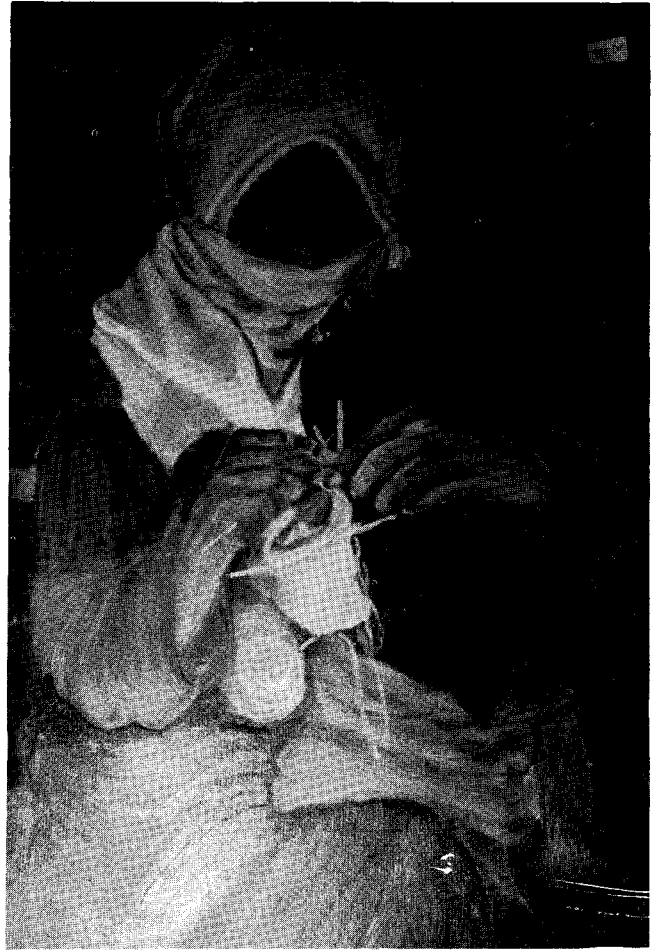
Kurban vermeğe ve mücadeleye hazır bir halkın yenilmeyeceğine inanıyoruz.

Yaşasın KOMKAR!

Yaşasın Kürt ve Güney Afrika halklarının dostluğu!

Kadınların yaptığı yağlıboya tablolardan biri

Reinhard Hocker Eğitim ve Bilim Sendikası (GEW) Köln Şube Başkanı

Bilim ve Eğitim Sendikası Köln şubesi, Newroz bayramı vesilesiyle dayanışma selamlarını iletir.

Evren-Özal rejiminin iddialarının aksine, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda insan hakları ağır bir biçimde çiğneniyor. Çalışanların en temel sendikal haklardan yararlanmaları imkansız hale getirilmiştir. Yoksulluk ve sefalet kol geziyor. Kürt halkı üzerindeki baskılar artıyor.

F. Almanya'da hükümet ve işverenler kol kola girmiş; yerli ve yabancı işçilerin karşısına dikiliyorlar. İş Teşvik Yasası'nın 116. maddesindeki değişikliklerle sendikal hareket etkisiz hale getirilmek isteniyor. Sizlerle birlikte şu talepleri ileri sürüyoruz:

- Federal hükümetin Evren-Özal hükümetine yaptığı mali ve askeri yardımlar durdurulsun!
- Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda politik tutuklulara özgürlük, genel af!
- Kürt halkı üzerindeki baskılara derhal son verilmelidir!
- F. Almanya'daki Kürt çocuklarına okullarda ana dil dersi, radyo ve TV'de Kürtçe yayın olanakları sağlanmalıdır!
- Yabancılarla eşit politik ve sosyal haklar verilmelidir!

MANFRED COPPIK Avukat

Özgürlük güneşinin demokratik ve sosyalist Kürdistan üzerinde parlayacağı

günün geleceği ümidiyle, sizleri selamlarım. Bu yolda verdiğiniz mücadelede her zaman sizlerle dayanışma içinde olduğumdan emin olabilirsiniz.

Ingeborg Drewitz (Yazar)

Prof. Dr. Ingeborg Drewitz'in Batı Berlin'de düzenlenen Newroz gecesinde yaptığı konuşmanın özetini aşağıda veriyoruz.

Sevgili arkadaşlar,

Halkların göçleri insanlık tarihinin büyük bir sırrıdır. Kültürün ve dilin korunması bu sırrı daha esrarengiz hale getiriyor, ve gruplaşmayı sağlayan, rasyonel olarak kavranması mümkün olmayan bir güç oluşunu gözler önüne seriyor.

İngerman dil sahasına giren, yarı yerleşik olan bu halklardan biri de Kürt halkıdır.

Bugün burada kutladığımız yeni yıl bayramı, Newroz rivayete göre 2598 yıl önce, Dehak hükümlüğüne son verilmesine kadar dayanıyor. Demirci Kawa olayda önemli rol oynuyor. Bu özlü rivayet, Kürtlerin o zaman elişleri kültürüne sahip olan atlı bir halk olduğunu gösteriyor.

Efsaneler, türkü, masal ve danslar iki bin yılı aşkın sözlü bir biçimde nesilden nesile aktararak yaşyagelmiş, Kürtlerin devlet kurma fırsatı elde etmemelerine rağmen, birliğini canlı tutmuştur.

Modern Türkiye'nin kuruluşundan bu yana, Kürtlere kendi dillerini kullanma hakkı verilmiyor. Okullarda Türkçe okutuluyor, dairelerde Türkçe konuşuluyor. Türk dili Kürtçeye yabancı bir dildir. Dağlarda, köy ve ovalarda halen Kürtçe konuşuluyor.

Kürtlerin varlıklarının tehdit edildiği gerçeği, işgücü göçüyle Avrupa'ların bilincine yerleşti. Ve Federal Almanya'da yaşayan 300 bin Kürt, yurt dışı koşullarında izole oluşunun farkına daha çok vardı. Cürbüt Kürt dili bu-

rada geçerli değil. Federal Almanya'da Türkçe yayınların yanı sıra, radyoda Kürtçe yayın yapılması yönündeki girişimler şimdiye dek sonuçsuz kaldı. Ben bunun Kürtleri haydut olarak nitelleyen Ankara hükümetinin baskıları sonucu olduğunu tahmin ediyorum. Kürt çocuklarının okullarda kendi ana dillerini öğrenmeleri yönündeki çabalarda sonuçsuz kaldı. NATO müttefikleri Türkiye'nin kızdırılmaması için, Kürt çocuklarının okullarda kendi ana dillerini öğrenme yönündeki çabalar sonuçsuz kaldı.

F. Almanya'da yaşayan 300 bin Kürdün, kendi dillerini kullanması neden mümkün olmasın? Neden biz F. Almanya'da, Ankara'daki NATO müttefikinin istemlerine gözü kapalı uyalım?

GECELERE MESAJ GÖNDEREN PARTİ, ÖRGÜT VE KİŞİLER

* Yeşiller Nürnberg Belediyesi Meclis Grubu; * Türkiye Demokratlarıyla Dayanışma Girişimi; * SPD Köln Belediye Meclis Grubu adına Leo Meuthen; * Kölner Appell- Yabancı düşmanı politikaya ve ırkçıya karşı komite; * DKP Alman Komünist Partisi -Stuttgart-; * Libya Elçiliği adına Mehdi; *Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü taraftarları; * Kürdistan Demokratik Halk Partisi F. Almanya Örgütü; * Yeşiller Köln Belediye Meclisi Grubu; * İran Kürdistan Demokrat Partisi- Hamburg; * DKP-Alman Komünist Partisi-Hamburg; * Barış ve Silahsızlanma Çalışma Grubu -Mannheim; * Birlik Yolu-F. Almanya; *Kürdistan İşçiler Birliği-Hollanda; * TKSP Hollanda taraftarları; * Braun, Kültür Dairesi-Köln; * Belçikadaki Türkiyeli İşçiler Birliği; * KOMKAR-Danimarka; *İlerici Demokratik Süryaniler Birliği-İsveç; * TKSP Avusturya taraftarları; * Kuzey Ren Westfalya Öğrenci Temsilciliği; * Petra Kelly, Gert Bastian -Yeşiller Milletvekilleri); * TÖB-DER; * Tekoşer; * Jürgen Reents -Yeşiller-; * Gerçek Avrupa Dayanışma Komitesi; * Fidef; * Gundişair; Uli Fischer -Yeşiller-; * Fırat Ceweri; * Gepa Maibaum, Köln Belediye Başkan Yardımcısı; * Kürdistan Yurtseverler Birliği; * AKSA-Yurtdışındaki Kürdistan Öğrenci Birliği-Batı Berlin Şubesi; * İşçi Gerçeği; * DKP-Nürnberg; * Klaus Peter Wolf-Yazar-; *Kürdistan Demokratlar Birliği; * Rezzo Schlauch- Yeşiller, Baden Württemberg Eyalet Parlamentosu Grubu adına; * Michael Böttcher, Yeşiller -Alternatif Listesi, GAL'in Hamburg Eyalet Örgütü Yönetim Kurulu ve Hamburg Senatosundaki Grubu adına. * Filistin Kurtuluşu İçin Demokratik Cephe - F. Almanya taraftarları; * Bremen Yabancı Kültür Dernekleri Birliği -DAB- ; * NRW Yabancılar Çalışmasında İnsiyatifler Birliği.

Batı Berlin çocuk korusuyla, Köln çocuk folklor ekibi B. Berlin ve Köln Newroz'larında

Iran - Irak Kürdistanı**HALKIMIZ SAVAŞIYOR****İRAN KÜRDİSTANI'NDAN HABERLER.....**

İran ve Irak Kürdistanı'ndaki Kürt halkının silahlı mücadelesi, bütün zorluklara ve düşmanın amansız, vahşice saldırılarına rağmen başarılar kazanarak devam ediyor. Hemen hergün peşmerge güçleri, askeri konvoy ve üslere saldırarak düşmana darbe vuruyor, mühimmat ve askeri malzeme ele geçiriyor.

Köylerde ve şehirlerde halk, düşmanın sindirme ve baskı politikasına karşı yığıtçe direniyor; işgalcilerin zorla cahşlaştırma çabalarına rağmen silahlı mücadeleye moral ve ekonomik destek sağlıyor.

Ayettullah Humeyni, İran Kürdistanı'na karşı "cihad" ilan ettiği zaman, devrin Cumhurbaşkanı Beni Sadr, "Kürdistan karşı devrimcilerden (yani peşmergelerden) temizleninceye kadar askerler, potinlerini çıkartmasınlar" diye İran Ordusuna emir vermişti. Gerçekten de aradan 6 yıl geçmesine rağmen hiçbir asker, potinini çıkarmak bir yana, geceleri rahat bir uyku bile çekemedi.

Gericî Humeyni iktidarı, Kürdistan'da büyük bir askeri güç bulundurmaya ve irili ufaklı 2000'den fazla askeri üs kurmasına rağmen, Kürdistan'da kontrolü sağlayamadı. Mollalar iktidarı, halkı peşmergelere karşı silahlandırmak için baskı, şantaj ve maddi çıkar sağlama v.b. gibi bütün yolları denemesine rağmen, bu konuda da başarılı olamamıştır. Bir avuç işbirlikçi aşiret reisi ve feodalın dışında İran Kürdistanı halkı ulusal kurtuluş mücadelesinde yer alıyor ve onu destekliyor. Örneğin 1985 yılının son 3 ayında "kandırılmış" 53 kişi 26 tüfek, 2100 mermi ve 15 el bombasıyla birlikte peşmergelere teslim olmuşlardır. (İran Kürdistanı Haber Bülteni, No: 134, Farsça.)

İran Kürdistanı'nda kurtarılmış bölgelerin tekrar düşman tarafından işgal edilmesinden sonra, daha önceki yürütülen cephe ve yarıcephe savaşı terkedildi ve gerilla savaşı yürütülmeye başlandı. Gerilla savaşı tak-

tikleriyle savaştan ve haktan hertürlü yardımı gören peşmergeler, az kayıp vererek işgalcılara büyük kayıplar verdirmektedir. 1985 yılının son 3 ayındaki peşmergelerin askeri eylemlerinin sonuçlarına bir göz atacak olursak "dini bütünlük" in gerek ülke içinde gerekse uluslararası alanda yürüttükleri "Kürdistan'da peşmerge kalmadı" biçimindeki propagandalarının yalan olduğunu görürüz.

54 peşmergenin şehid olduğu 3 ay zarfındaki eylemlerde, düşman kuvvetlerinden 596 kişi öldürülmüş, 399 kişi yaralanmış ve 76 kişi esir alınmıştır. Ayrıca toplam 121 ağır ve hafif silahın, bunlara ait 47.280 adet mermi ve 172 elbombası ele geçirilmiştir. 132 askeri araçla, 2 adet ağır silah tahrip edilmiştir. Bu rakamlara 109 askeri eylemdeki düşman kayıpları bilinmediği için dahil edilmemiştir. (Aynı kaynak.)

İRAN KÜRDİSTANI.....

Kanlı Saddam diktatörlüğünün Irak Kürdistanı'nda yaptıkları "düşmanı" Humeyni iktidarının yaptıklarından farklı değil. Irak'ın bir bölümü İran ordusu tarafından işgal edilmesine rağmen, Irak ordusunun önemli bir kesimi, peşmergelere karşı savaşmak üzere Kürdistan'da tutuluyor.

Yekiti-devlet görüşmesinin kesilmesinden sonra, YNK'ın yürüttüğü başarılı askeri eylemlerde büyük darbeler yiyen ırkçı-şöven diktatörlük, Süleymaniye, Hewler ve Kerkük civarındaki 100'e yakın köyü boşaltmış ve evleri içindeki eşyalarla birlikte, yerle bir etmiştir.

Peşmergelerin aile ve akrabalarını tutuklayan, kurşuna dizilen bu iktidar, peşmergelerin askeri eylemlerini önlemek için; saldırıya uğrayan her askeri üssün çevresindeki köyleri boşaltmakta ve yerle bir etmektedir. Bütün bu vahşice saldırı ve sindirme çabalarına rağmen, halkın çoğunluğu ulusal kurtuluş mücadelesinin saflarında yer almaktadır. Hiç-

İRANŞEHR: 7 Ocak 1986 tarihinde peşmergeler, cadelerin güvenliğini sağlamakla görevlendirilen kolluk kuvvetlerine saldırmışlardır. Düşman kurtuluşu kaçmakta bulunmuş. Aynı esnada yoldan geçen içi cahş dolu 4 araba da peşmergelerin saldırısına uğramış ve bir başka peşmerge grubu da çevredeki üstün cahşlara gelen yardımı önlemek için bu üse saldırmıştır. Neticede peşmergeler düşman kuvvetlerinden 8 kişiyi öldürmüş ve 8 kişiyi yaralamış, üstünde ağır makineli tüfek bulunan bir askeri aracı da tahrip etmişlerdir.

SERDEŞT: Peşmergelerin yerleştiği bir mayın 6 Ocak 1986 tarihinde düşmana ait olan bir traktörün altında patlamış ve traktörde bulunanlardan 4 kişi ölmüş ve yaralanmıştır.

11 Ocak 1986 tarihinde bur gurup peşmerge bir askeri üse saldırmışlardır. Bu operasyondaki düşman kayıpları bilinmemektedir.

MAHABAT: 11 Ocak 1986 tarihinde düşman "Xireço" köyüne saldırmış ve köy halkına işkence yaptıktan sonra 2 evi de ateşe vermiştir.

3 Ocak 1986 tarihinde izinli olan 2 peşmerge buldukları bir köyde düşman kuvvetleriyle karşılaşmışlar ve onlarla çatışmaya girmişlerdir. Neticede 2 kişi öldüren ve 2 kişiyi de yaralayan peşmergelerin biri şehid olmuştur.

3 ve 13 Ocak 1986 tarihlerinde Komela'ya bağlı 3 peşmerge silahlarıyla birlikte İKDP'ye teslim olmuşlardır. NOT: Bu haberler "İran Kürdistanı Haber Bülteni"nin 142. sayısından derlenmiştir.

kuşkusuz halkın bu desteği, ulusal güçler arasındaki çatışmalar sona erdiğinde ve bir güçbirliği oluştuğunda daha da artacak, şöven Saddam diktatörlüğünün sonu daha da yakınlaşacaktır.

Son dönemlerde YNK ve İKDP'nin aralarındaki çatışmaları durdurmak ve iki örgüt arasında yakınlaşmayı sağlamak için başlattıkları görüşmeler olumlu adımdır. Ve atılan bu adımın sonuna kadar götürülmesi; yani Irak Kürdistanı'ndaki örgütler arasında bir güçbirliğinin oluşması sadece ülkemizin bu parçasındaki halkımızın yararına değil, tüm Kürdistan halkımızın yararına olacaktır.

6 yıla yakın bir süredir devam eden ve her iki ülke halkına pahallıya malolan, İran-İrak savaşının yıkıcı etkileri birçok kendini Kürdistan'da göstermektedir. Sadece her iki ülkedeki egemen sınıfların ve emperyalistlerin çıkarına olan bu savaşta emekçi sınıfların hiç bir çıkarı yoktur.

İran ve Irak Kürdistanı

bugün bir savaş alanına dönüşmüştür. İran-İrak sınırına yakın köy, kasaba ve şehirler, sık sık her iki devletin uçaklarının saldırılarına hedef olmakta, top ateşine tutulmaktadır. Gerek İran Kürdistanı'ndaki şehirler, gerekse Irak Kürdistanı'ndaki şehirler hava saldırılarına karşı savunmadan yoksundurlar. Dolayısıyla her iki ülkenin savaş uçakları hiç bir engelle karşılaşmadan Kürdistan'ın şehir ve kasabalarını bombalamaktadır. Piranşehir, Baneh, Serdeşt, Kermanşan, Kasrışirin, Elam, Qaladize, Halepçe, Pencuin (ki bu kasaba İran'ın eline geçmesin diye Irak uçakları tarafından yerle bir edilmiştir) v.b. şehir ve kasabalar harebeye dönüşmüş vaziyettedir.

Bu saldırılarda binlerce insanımız hayatını kaybetmekte ve heriki devlet de bunu kendilerine kazanç saymaktadır. Çünkü her iki devlet Kürt halkını kendine büyük düşman olarak görmekte; onun mücadelesini bastırabilmesi için her türlü yola başvurmuşlardır.

NEWROZ BI HEZARAN VE DİLŞAHÎ HAT PÎRÔZ KIRIN

Lı derweyi welat me bı hevra Newrozek dın ji piroz kır. Bı hezaran karker, xwendevan, ronakbir hatın ba hev bı yek deng, diji neheçiya lı ser gelê Kurd derketın, xwınxariya hêzên kolonyalist-faşist lanet kırın. Tırs û xof xıstın nav dilê dijmanan, şahiyek mezin ji xıstın dilên dostan. Hember hemû astengan gavek pêşta avêtın, ber bı pêş çûn. Welatparêzên Kurd, lı derweyi pelat carek dın hebûna xwe eşkere kırın. Çand, zıman û adetên gelê Kurd ra xwedi derketın.

KOMKAR, isal ji lı Berlina Rojava û sê bajarên Elmanya Federal (Hamburg, Stuttgart û Kolnê) şevên Newrozê pêkani. Ev şevan her awayi bı ser-

fırazi derbaz bûn. Dı her çar şevan da, ji deh hezari bêtır kes beşdar bûn. Newrozên isal, ji her aliyan da deng da. Jı biyaniyan (Elman, Tirk û gelên dın) pır kes dı şevan da beşdar bûn.

Kurdistanek azad ev kar û xebat pır giiring e.

Bername Şevên Newrozê Bı Her Awayi Rêk û Pêk Bû

Xebatên Berê Newrozê

Komel û komikên bı grêdayi KOMKARê du meh berê şevan dest bı xebata Newrozê kırın. Lı gel endamê Komelên Karkerên Kurdistan, gelek welatparêz ji bı şiveyê xurti û firevan dı nav karker, xwendekar û biyaniyan da xebat kırın. Rewşa Kurd û Kurdistanê, Cejna Serê Salê bı zımanek zelal dan nasin, giyan û ramanên xelathızıyê her bilind kırın. Bı şeweyek baş kar û bar meşandin, propagandeyek nımune nişan dan.

Panzdeh hezar plakata hatın dalqandın, nêziki pênci hezar belavok hatın belavkirinê. Gelek dan û standina rûberû hatın çêkırın, pır malên heta nuha neçûyi hatın ziyaret kırın û pêwendiyên xweş û germ bı wana ra hatın danin.

Bı van xebatên zirek va lı şeva Berlina Rojava du hezar; şeva Hamburgê du hezari bêtır; lı Stuttgartê sê hezar; lı Kolnê ji pênc hezar kes beşdar bûn.

Dı şertên iroyini da, dı nav evqas pirozkırina şevên Newrozê da, komkırina evqas kesi ne hêsane; kar û barek hêjaye. Bê şik ji hewadarek (sempatizan) bigre, heya endaman, ji welatparêzek bigre heya serokê KOMKARê, ji bo duweroja têkoşina doza

Dı van şevên Newrozê da mêvan û karkerên Kurdistanê bala xwe dane bernamêyeke bı her ali dewlemend. Dı axıftinê vekırina şevan da Serokê KOMKARê uha got: "Dı şevên Newrozê da evqas insan tên ji bo pirozkırina cejna xwe, ev bı eşkere nişan dide ku, gelê Kurd her sal hin pırtır xwedi zıman û çanda xwe derdikeve, bu dilek şahî vê yekê ji dide kışê.

"Agrê Newrozê ku 2600 sal berê hatiye vêxistin, êdi natemure û tu car nayê wemwandın, wê her bıçe geş û xurt bibe. Bist milyonê bêtır gelê Kurd, nêziki xilasbûha dı qurna bistan da, dı bin zulmek gran ya netewi û zordestiya koledaran e.

"Lê belê, şerê azadiyê ya gelê Kurd tu west cida nerawesta, ji bo vê doz û dewayê têkoşin her berdeyam dike. Evqas sal û zamanın zımanê me nekarin ji ortê hilinin; kılam û govendên me gelek diwar û astengên dijman xırabkır, heya iro jiya û wê her bji.

"İro gelê Kurd tenê nine. Têkoşin û dewa wi dı cwın û konfransên navnetewi da êdi tê ortê, tê behskırnê. Dı meha Sibate û Adare gel komeleyên Kurd yên derweyi welat, KOMKAR bangê cwina 42. ya Komisyona Parastina Heqên İnsana ya Milletên Yekbûyi kır. Lı wi bang û gaziye da

NEWROZ

Bışkokên hesin,
kıldên pola
ber mikûtên me şikest
Agrê Newrozê heland
hesin û zinciran
gulên nû bışkivin
awaz-awaz
xemla daran
reng bı reng neqışandin
hevardorê welat
bihna gulav
bışk û keziyan belavbû
bijangan xweşik
wek tır, tuj kır
kılê Sıphanê
bı kav û kûbari
herikin zeri nav kûçan
pir, destê neviyan
kal, tızbiyên kehrıbar girtın
ber bı ronahiyê
Newrozê dıçın,
xort
kefi serê xwe pêçandin
agir-alav xıstine
nav berika paşlan
bı hêviya
xelata dıldaran
bo xelatê bilind wetan
bın ezmana şın
ser erda reş
rêketın dıçın,
me hemûyan
sala heyştê şeşa
pışta xwe daye xıraba
pêşiya xwe daye avayiya
bı şer
bı şahî dıçın

Vazgal

Wênek ji Kori Musiki Kurdi

MESAJA P S K T

ji Komita bo Pirozkirina Newroze ra- KOMKAR

Hevalên hêja,

Dijminê ku dest daye ser welatê me û gelê me bî bend kiriye, bî sedsalan cehd kir ku cejna Newrozê ji bide birkirin. Lê wi tu car ne kari ku şerê azadiyê bide seknandin û Newrozê ji bide jî birkirin.

Gelê me niha Newrozê sal bî sal bî xurti, bî firehi, bî dilşahi piroz dike. Ew êdi bûye cejneke netewî, bûye nişana azadiyê, di dilê gel da kok û riçal daye.

Iro jî di parçên Kurdistanê Îran û Iraq da pêşmergeyên mîrxas bî mîrani şer dikin bo rizgariya welat. Gelê me li Kûrdîstana Tirkîyê, diji rejîma kolonyalî û fûşî bî camêri berxpe dide.

Rejîma faşî jî 12 Îlona 1980 vir da zordestike har û hovi bî rêva dibe, da ku hêzên welatparêz û şoreşgerên Tirkîyê û Kurdistanê Tirkîyê bipelixine. Ev zulm û zordestî iro jî bî her awayî berdewam e.

Lê ev rejîma faşî, xulamê emperyalizma Amêrikî ne giha armancên xwe, ne kari berxwadana gelê me bişkine, agrê azadiyê vemirine. Jî ber birçiti, betalî û zilmê hêrsa gel diji vê sazûmana zordest roj bî roj mezin dibe bo azadî û dêmokratîyê, bo valakirina zindanan, rakirina zulm û tedayê, bo nan û kar. Rejîma faşî êdi rîziye, zordestî Evren û Ozal di nav tîrs û xofê da ne. Dawiya wan jî wê bibe wek dawiya diktatorê Haiti.

Karkerên li der welat, welatparêzno!

We di vê pênc sal û nivê da diji sazûmana kolonyalî û faşî bî mîrani, bî dilsozi berxwe da, we gelê me li himber zordestan û insanên me li zindanan tenê ne hişt. Iro jî ev roje ku piştgriyê zêtir bilind bikin jî bo têkoşina gel di welat da, usa ku ev rejîma herîmî bê hîlanin û pêşira gel jî zordestên Evren û Ozal bê xilaskirin.

Emê vê roja Newrozê bikin destpêk jî bo têkoşineke mezin û firêh diji zulmê.

Jî zulm û tedar bes, bila zulmkar bî cezakirin!

Bila zindan valabin!

Bila Qanûna Esasî ya Generalan bê rakirin!

Bimra faşizm, gelan ra azadi!

Kemal Burkay

Sekrîterê Gîştî

Partiya Sosyalist a Kurdistanê Tirkîyê

JI MALBATA QANATÊ KURDO

Heval û têkoşerên Kurdistanê rêdaksiyona Dengê KOMKAR!

Me namevexwendina we ji bo cejna "NEWROZ" a 2598 wergirt, em jî di da we spas dikin, sed cari mixabin, ko em nikarin bi wer di şevê de hevpar bin, lê em hêvi dikin, ko win cejna NEWROZÊ bî dilşadi derbaz bikin û bila sala nû jî bo gelê Kurd û hemî bindestên cihanê bibe salek ronak, têda zar, pirên Kurdistanê di aşitiyê da bijin.

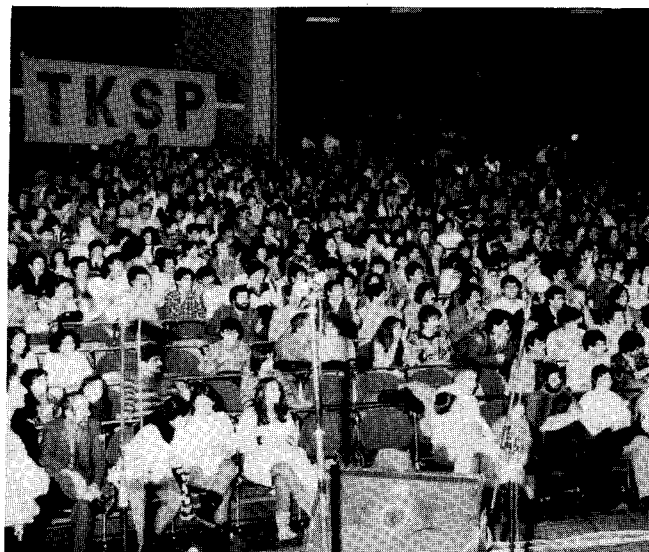
Hevalên hêja!

Wek win zanin xaniyek li ser stunekê tenê yan li ser diwarek tenê çênabe. Wisa jî, di bawerîya meda rêkxir-

rawek tenê nikare Kurdistanê azad bike. Jî ber wê, di bê win û hemû rêkxirawên Kurdistan a welatperwer tevi hemî rêxistin û partiyên dêmokratîkên Tirkîyan eniyek xurt û fireh avakin. Destên xwe bidin partiyên şoreşger li cihanê, wa hingê hêviya rizgariya Kurdistan jî bin lepên kolonyalîstên zor xort dibe. Newroza isal bila bibe cejna hevkarîyê, nişana yekîtiya hêzên Kurdan, li diji dijminên hov.

Piroz be cejna we "NEWROZ"!

Malbata Qanatê Kurdo
Nadejda Vasiliwne
Leningrad, 11.2.1986

zordestî û zêrandina li ser gelê Kurdan tê sekinin û eşkere kirinê. Di wi civînê da dewletê Avusturalya, Komara Geli ya Bulgaristan, Yekîtiya Sovyetan, Federosiyona Dêmokratîk ya Jî-nên Cihanê; hin dewlet û nûnerên sazîyên din, tedar û zulmên li ser gelê Kurd eşkere kirin û dewleta Tirkîyan mehkûm kirin."

Serokê KOMKARê di dawiya axaftina xwe da li ser êşkenceyên ku li Tirkîyê û Kurdistanê Tirkîyê tê kirin, sekinî û uha got:

"Ev hukma faşî tenê bî xebat û têkoşina hemû hêzên dij-faşî, hêzên dêmokratîk û bî yekîtiya wana wê were rûxandin."

Di şahiyên Newrozê da, diroka Kurdistan, jîyan û xebata gelê Kurd, zulm û zordestiyên li Kurdistan; bî zîmanê Kurdi, Tirkî û Elmanî, tevi dia û şiklên din hate nişandan.

Şivan, Seydo, Kamîl, Delal û Kori Musîki Kurdi; li Stuttgartê Sumeyra, li Kolnê Nedim Hazar bî zîmanê Tirkî; gruba Morgenland ya Geo Schaller li Kolnê, li Stuttgartê gruba Ander Lied

bî zîmanê Elmanî; li Berlina Rojava jî gruba muzîqa û reqasên Yewnanan sitranan û bî reqsên xwe hunerên xwe yê herî baş pêşkeşî mîvanan kirin.

Bê şik grubên folklor yê zarokan li Berlina Rojava, li Stuttgart û li Kolnê; yê mezînan jî hemû şevan da gelek bala beşdaran kişandin. Disa koma zarokan li Berlina Rojava, Hamburg pîr stranên gelêri û şoreşgerî pêşkêş kirin. Hewasa temaşekêşan bî zarokan ve hat.

Piştgriyeke Xurt ya Navnetewî

Di cejna Newrozê da pîr kes, sazî, rêxistin û parti bî beşdarbûn, bî mîsajên xwe ve piştgiri û alikariyek xurt bo me nişandan.

Li şeva Berlina Rojava Prog. Dr. Ingeborg Drewitz (nivîskar), li Hamburgê bî navê Alternatîfa Keskan Michael Bottcher û nîmayendarek Partiya Komunist Elman; li Stuttgartê bî navê Keskan ya parlamenê Eyaleta Baden Wurtembergê Rezzo Schlauch; li şeva Kolnê Leo Meuthen jî SPD di meclîsa

belediya Kolnê peyivîn.

Gelek weşan û rojname cih dane xebat û şevên Newrozê li Stuttgartê Stuttgarter Zeitung, Stuttgarter Nachrichten; Rojname Partiya Komunist ya Elman ya rojane UZ-Unsere Zeit; Kolner Stadtanzeiger, Sdadrevu jî wana hînek in.

Televîzyona Elman, qanala duduyan ZDF di bernamayê xwe bî navê "Nameyê Tirkîyê" da xebata Newrozê Kolnê da. Disa qanala sisêyan ku minîtiqa Ruhr tê sêyîrkirinê, şeva Newrozê li Kolnê li wextê Newrozê çêdibû, 11 deqîqe nişanda. Bî navê KOMKAR heval A. Saydam û bî malek kererên Kurd ya roportaj disa hat kirin.

Radyoya WDR ya yekan û çaran bî sedemê Newrozê muzîqa Kurdi weşandin.

Piştgiriya Girtiyên Politik Bî Malbat û Zarokên Wanra

Jinên Kurd yê di nav KOMKARê da rêz dixebitin, isal jî bo girtiyên si-
(Dumahik rûpel 19. da)

HEVPEYVÎN BÎ M. EMİN BOZARSLAN RA

Her wek ku xwendevanên me dizanin, di sala 1985'an da kovara "Jin" ji nû ve hat weşandin. Kovara "Jin" cara pêşin di salên 1918-1919'an da li Stanbolê bi tipên Erebi hatibû weşandin. Nivîskarê Kurd M. Emin Bozarslan, her 25 jimarên kovarê, ji tipên Erebi wergerandin tipên

Latini. Cildê pêşin û cildê diduyan di 1985'an da derketin. Bi minesebeta derketina kovara "Jin", me hevpeyvînek bi M. Emin Bozarslan ra kir. Em vê hevpeyvînê ji xwendevanên xwe ra pêşkêş dikin.

Dengê KOMKAR

PIRS: *Kijan pirsên giring ên ziman û literatura Kurdi iro hene?*

BERSÎV: Bî ditina min alûziya (problem) mezintirin û diwartirin a ziman û bêjeya (lîteratur) Kurdi, qedexebûna zimanê Kurdi ye li Kurdistana Jorin. Çawa ku em hemî dizanin, beşê mezintirin ê Kurdistana parçekirî, Kurdistana jorin e. Nivê gelê Kurd li Kurdistana jorin diji. Dewleta Tirkan ji sala 1923'yan vir da, zimanê Kurdi û her tiştê Kurdi li wî beşê Kurdistanê qedexe kirîye û bi hemî imkanên xwe dixebite ku zimanê Kurdi, çandeya (kultur) Kurdi, bi awayekî giştî huwîyet û şexsiyeta Kurdi tune bike. Ji ber vê yekê, ziman û bêjeya Kurdi li Kurdistana jorin mecal û fersenda pêşketinê neditiye. Disa ji ber vê yekê, nivîskarên Kurdinivîs ji Kurdistana jorin pîrr derneketine. Kesên ku derketine ji, nekarîne bi hêsanî li ser ziman û çandê û bêjeya Kurdi xebat û lêgerin bikin, nekarîna zimanê Kurdi pêşve bînin. Her weha, nekarîne ji nava gelê Kurd malzemên bêjeyê û çandeyê berhev bikin û binivîsin û disa bigijînin gelê Kurd. Bî peyveka di, nekarîne ji gel bistin û bidin gel.

Alûziyeka di ji, nivîsina zimanê Kurdi bi sê alfabên cuda ye. Çawa ku em dizanin, Kurdên Kurdistana jorin alfaba Latini bi kar tinin. Li Kurdistana jêrin û Rojhilat, zimanê Kurdi bi alfabaya Erebi tê nivîsin. Kurdên Sovyet ji alfaba Kirilî bi kar tinin. Ji ber vi sedemê, Kurdên beşekî Kurdistanê, nikarin pirtûkên Kurdi yên ku li beşekî di derketine, bixwinin û ji wan mefadar bibin (istifade bikin). Bî peyveka di, pirtûkên Kurdi li nava hemî Kurdan belav nabin û te'sîreka wekhev li hemî xwendevanên Kurd nakin.

Alûziyeka di ji ev e ku zimanê Kurdi mecal û fersenda yekbûnê neditiye. Ji ber parçebûna Kurdistanê û ji ber qedexebûna zimanê Kurdi li beşê mezintirin ê Kurdistanê, peyvikên (kelime, sozcuk) Kurdi hemî nehatine berhevkirin û bi rojname û kovar û pirtûkan li nava gelê Kurd nehatine belavkirin. Gelek peyvikên Kurdi hene ku herêmi (mahallî) mane, tenê li hin herêmên Kurdistanê tên bi karînin. Li hin herêmên di ji di şûna wan da peyvikên di tên bi karînin. Her weha, çirok û meselok û peyvên pêşiyên û stranên Kurdi nehatine berhevkirin, li ser wan xebat û lêgerînên zanyarî (îlmî, bilim-

sel) nehatine kirin. Ev ji, disa ji ber qedexebûna zimanê Kurdi ye li Kurdistana jorin.

Alûziyek ji hebûna du zarên (dialekt) Kurdi yê nivîsinê ye; yanî Kurdiya jêrin (Sorani) û Kurdiya jorin (Kurmançî). Kurdên ku bi yekê ji wan zarên dipeyvîn, jibo wan gelek zor e ku pirtûkên bi zari di bixwinin û têbigîjin. Ji ber ku welatê me Kurdistana hatiyê parçekirin, di rewşa îroyînî da yekkirina wan her du zarên bêmikûn e. Lê belê, te'sîra vê yekê li ser ziman û bêjeya Kurdi her heye.

PIRS: *Te kengê dest bi karê nivîskariyê kir?*

BERSÎV: Destpêka jiyana min a nivîskariyê 1960 e. Min wê salê dest bi nivîsina pirtûka xwe ya pêşin kir. Ew pirtûk bi zimanê Tirkî bû. Navê wê "İslamiyet Açısından Şeyhlik-Ağalık" bû. Gerçi min ew pirtûk sala 1960'î nivîsi, lê belê pirtûk di sala 1964'an da hat çapkirin.

PIRS: *Heta nuha çend pirtûkên te derketine? Gelo tu dikari ji kerema xwe çend gotinan li ser wan bêji?*

BERSÎV : Heta nuha 24 pirtûkên min derketine. 13 ji wan min nivîsine, 11 ji min wergerandine. Ez dikarim li ser hin pirtûkên xwe çend gotin bêjim:

Wek ku min li jor ji got, pirtûka min a pêşin "İslamiyet Açısından Şeyhlik-Ağalık" bû. Çawa ku ji navê wê ji tê zanin, ew pirtûk li dijê sazgehên (musesse, kurum) şexitî û axatîyê hatibû nivîsin. Ji ber wê yekê, di sala 1964'an da dema ku pirtûk derket, li Kurdistanê danganeka (yankî) gelek mezin da.

Pirtûka min a diduyan ji navê wê "Doğu'nun Sorunları" bû. Ev pirtûk ji bi zimanê Tirkî bû. Min di vê pirtûkê da hêz da xwe ku ez rewşa gelê Kurd a siyasî, abûrî, komelî (sosyal) û çandeyî (kültürel) binim ber çavan. Bî ditina min tiştê giringtirin ev bû ku min di vê pirtûkê da ji zimanê Kurdi ra serbestî û azadî xwest û min daxwaz kir ku bi zimanê Kurdi di dibistanên pêşin da ders bê dayin, bi zimanê Kurdi weşanên radyoyê hebîn û bi zimanê Kurdi rojname û kovar û pirtûk derkevin. "Doğu'nun Sorunları" di sala 1966'an da derket. Wê ji li Kurdistanê û li Tirkîyê gelek dangan da.

Pirtûka min a sîsiyan "Alfabe"ya Kurdi bû. Gerçi "Alfabe" pirtûka min a sîsiyan bû, lê belê pirtûka min a Kurdi ya pêşin bû. "Alfabe" di sala 1968'an da li Stanbolê derket û dengana wê ji dengana her du pirtûkên min ên berî wê gelek zêdetir û firetir bû. Ji aliyekî di ve ji "Alfabe" ket ber xîşm û ezzeba dewleta Tirkîyê. Dadgehek (mahkeme) li Stanbolê û dadgehek ji li bajarê Amed (Diyarbakir) biryara qedexekirina wê dan. "Alfabe" li Kurdistana jorin û li Tirkîyê hêj ji qedexe ye. Lê belê çapa wê ya diduyan sala 1980'yi li Swêdê derket.

Her weha di sala 1968'an da min "Mem û Zin" a Ehmedê Xaniyê nemûr ji çap kir. Min "Mem û Zin" hem ji tipên Erebi wergerand tipên Latini, hem ji ji Kurdi wergerand Tirkî û min Kurdi û Tirkîya wê bihev ra çap kir. Min çapa "Mem û Zin"ê ya diduyan ji sala 1975'an derxist. Lê belê, çûnta faşîst a Tirk, dema ku di sala 1980'yi da hat ser kar, disa "Mem û Zin" qedexe kir.

Sala 1971'ê berî derba leşkerî ya 12'ê Adarê min tarîxa Kurd a navdar "Şerefname" derxist. Min ew ji zimanê Erebi wergerand zimanê Tirkî. Çapa wê ya diduyan ji sala 1975'an derket.

Pirtûka min a kurteçirokan a bi Tirkî "İçerdekiiler ve Dışardakiiler", di payiza 1974'an da derket. Di vê pirtûkê da min zordestiyên çûnta faşîst a 1971'ê li Kurdistanê anin ber çavan. Çapa wê pirtûkê ya diduyan, di sala 1983'yan da li Swêdê derket.

Sala 1975'an min tarîxa Kurdên Merwanîyan derxist. Ew pirtûk di sedsala 12'an da ji aliyê nivîskarê Kurd İbn'ul-Ezreq El-Fariqî ve bi Erebi hatiyê nivîsin û qala dewleta Merwanîyan a Kurd dike, ku ew dewlet di sedsala 10'an da ji aliyê Badê kurê Dostîk ve li bajarê Farqînê hatiyê sazûkirin. Min pirtûk ji Erebi wergerand Tirkî û bi navê "Mervani Kürdleri Tarihi" çap kir. Çapa wê ya diduyan sala 1983'an li Swêdê derket.

Di destpêka 1976'an da ji min pirtûka William Aegletan a bi navê "Mehabat Kürt Cumhuriyeti" wergerand Tirkî û çap kir. Çawa ku ji navê wê pirtûkê ji tê zanin, ew qala Komara Mehabadê ya Kurd dike, ku ew komar sala 1946'an hatibû sazûkirin. Sazkarê wê ji Qazî Mihemed bû.

Sala 1978'an min ferhenga Yûsûf Ziyaeddin Paşa ya Kurdi-Erebi derxist. Navê wê pirtûkê yê orijinal, "El-Hed-

diyê'tul-Hemidiyye f'l-Luxet'il Kurdiyeyê" ye. Ew dî sala 1894'an da hatiye çapkîrî. Mîm Erebiya wê wergerand Tirkî û bî navê "Kürdçe-Türkçe Sözlük" jî nû ve çap kir.

Dî despêka 1979'an da pirtûka mîm a kurteçirokên Kurdi ya bî navê "Meyro" derket. Mîm ev pirtûk bî Kurdi nivîsi, paşê jî mîm ew wergerand zîmanê Tirkî û mîm Kurdi û Tirkîya wê bî hev ra derxist. "Meyro", ku jî 10 kurteçirokên Kurdi pêkhatîye, pirtûka kurteçirokan a Kurdi ya pêşîn bû kî lî Tirkîyê û lî Kurdîstana jorîn derket. Çapa wê ya diduyan sala 1981'ê lî Swêdê derket. Dî çapa diduyan da tenê Kurdiya wê hat weşandin, wergerana wê ya Tirkî pê ra derneket.

Dî navbera salên 1981-1985'an da pênc pirtûkên mîm ên meselokên Kurdi derketin. Navên wan û tarixên derketina wan weha ne: "Mir Zoro" (1981), "Gurê Bilûrwan" (1982), "Kêz Xatûn" (1982), "Serketina Mîşkan" (1984), "Pepûk" (1985).

Dî van çend salên paşîn da, xebata mîm a sereke lî ser kovara "Jin" bû. Ev kovar dî salên 1918-1919'an da bî Kurdi û Tirkî derketîye. Mîm ew jî tipên Erebi wergerand tipên Latîni. Sala 1985'an du cildên kovara "Jin" derketin. Cildê sîsîyan jî nuha dî çapê da ye, dî payîza hati da (payîza 1986'an) dê derkeve. Lî gora bernama mîm cildê çaran dê dî 1987'an da, cildê pêncan jî dî sala 1988'an da derkeve. Kovar bî temami dibe pênc cild.

J I N

KOVARA KURDÎ-TÛRKÎ Æ KÛRDÇE-TÛRKÇE DERGI
1918-1919

CILD I

Wergir
Fûpîs Erebi
ho tipa Latîni

Arşê heftîyêda
Lûnê heftîyêda
çapîna

M. EMÎN BOZARSLAN

PIRS: *Kar û xebatên te yê dema pêş hene? Kijan in?*

BERSÎV: Beşê sereke yê xebata mîm a pêşedemê, xebata lî ser kovarên Kurdi yê berê ye. Nav û tarixên derketina wan kovaran weha ne: "Kurdîstan" (1898-1902), "Kürd Teavun ve Terakki Gazetesi" (1908), "Rojî Kurd" (1913), "Hetawi Kurd" (1913), "Kurdîstan" (1919-1920). Ez dîxwazim ku van kovarên me yê tarixî hemî jî tipên Erebi wergerim tipên Latîni û wek kovara "Jin" jî nû ve çap bikim. Wergerandim û çapkîrîna van kovaran jîbo tevgera azadî û rîzgariya Kurdîstanê gelek girîng û pêwîst e. Bî weşandîna van kovaran, hem hin serçavîyên

(kaynak) hêja dîgîjîm destê rewşenbîr (aydîn) û xwendevanên Kurd, hem jî xebata azadîxwaziya gelê Kurd a dî despêka wê sedsalê da pîrr-hîdîk dîgîje ronayîyê, zelal dibe.

Keyn jî amadekirin û weşandîna van kovaran, dî bernama mîm da nivîsina çend pirtûkên çirokan û kurteçirokan jî heye. Her weha, xebata lî ser "Diwan" a hozanê Kurd ê nemîr Melayê Cîzîrî jî beşek jî bernama mîm e. Ez dîxwazim ku wê jî tipên Erebi wergerim tipên Latîni û çap bikim. Ez bawer dikim ku dîdemeka ne dîr da ez ê bîkarim dest bî xebata lî ser "Diwan"ê bikim. Ez dîxwazim lî ser "Mem û Zîn"ê û "Şerefnamê" jî careka dî bîxebîtim û wan jî nû ve çap bikim. Yek jî daxwazên mîm jî amadekirin û weşandîna rêzîmaneka Kurdi ye. Ferhenga Kurdi jî dî destê mîm da ye. Mîm sala 1979'an dest bî wê kiribû. Lê belê, jî ber xebata lî ser kovara "Jin" û pirtûkên dî, xebata lî ser ferhengê gelek giran dimeşe.

Wek ku hun dibînin, bernama mîm gelek tîjî ye. Gelo ez ê bîkarim temamê wê pêkbinim, yan na? Jî nuha ve mîrov nikare lî ser bersîva wê pîrsê tişteke bêje. Daxwaza mîm ew e ku ez temamê wê pêkbinim û ez jîbo pêkanîna wê dîxebîtim. Em bînerim, ka pêşedem çî nişanê me dide.

Em bî navê xwendevanên xwe, ber wê heupeyivîne spasi Kek M. Emin dikim.

Kurd lî Komcîvîna Partiya Komunist a Yekîtiya Sovyet ya 27'an

Temûrê Xelîl Muradov

Çawa hûn dîzanin, isal 25'ê meha Sîbatê lî Moskow, Kongra Partiya Komunist a Yekîtiya Sovyet ya 27'an dest bî xebatê kir; 10 roj dom kir.

Dî nava 5.000 delegeyên Komcîvîne, ku nûnerên bawerbîki hemû gel û mîletên Yekîtiya Sovyet bûn, jî wan dudu jî Kurd bûn. Yek xeratvan-dezgeçêkirê karxana Tîblîsê (Komara Gurcîstanê) NODARA HEMREŞÎ, ya dîne jî serwêra xelegoka silqberevkîrîne ya Kolxozî navçê Cembûlêye (Komara Qazaxîstanê) KUBARA DURSUNOVA bû.

Lawê Kurd Nodarê Memreşî, endamê parlamenê Gurcîstanê yê tewrênbîlîndî û lî kongra komarê da a 27'a hate bîjartîne û bû endamê komîta navbendî; usa jî bû nûnerê Kongra 27'an ya Partiya Komunist a Yekîtiya Sovyet. Nodarê Memreşî ev 8 sale, ku wê karxanê da dixebitê û nav wan salan da bî saya xebata xwe nav û dengê wî, lî komarê da belav bûye. Gelek caran derheqa xebata wî, rojnamê komarê, herweha rojnama Kurdi Riya Teze da gotar derketin.

Ewladê Kurd, bîncîya navça Cembûlê Kubara Dursunova, iro bûye ewladê herî eyan. Pîr kes ber destê wê

hîni silqçandîniya bûn. Par, brigada, ku ew serokatîyê lê dîke, jî her hektareke 510 setnîmê silq sitînd; ew reqemeke herî bîlînd e. Kubara Dursunova, bî kar û xebata xwe ya hêja, sê sal berê nava cergêd Partiya Komunist a Yekîtiya Sovyet ci girt. Ew usa jî xebata mexlûqetîyê berbiçev dîke, endama komîta partîyê ya navçe û dîpûtata

şêwra gund e.

Herdû ewladên Kurd, Nodara Memreşî û Kubara Dursunova, îdî vegeyîriya ne malêd xwe Tîblîsê û Cembûlê û nava heval û hogran da bîyarên kongrê a partîya me ya ezîz, bî şîrê şîrovedîkî, wana ruhdar dikim, derheqa polîtîqaya partîyê ya hundîr û der qîsse dikim.

ŞEVA PIŞGIRIYA CIWANAN

Weki tê zanîn, 16 Adarê sala 1978 an da, xwendevanên pêşverû dema ku lî Zanîngeha Stenbolê derketin, faşîstan qurşîn reşandim. Jî xwendevan 7 kes jîyana xwe winda kirin. Ber wê yekê, Federasyona Cîwanên Dêmoqrata ya Cîhanê, sala 1979 an da ev rojê bî navê "Rojî Pişgîriya Cîwanên Tirkîyê û Kurdîstana Tirkîyê" îlan kir.

Lî Berlîna Rojava roja 15'ê Adarê, Komîta Yekîtiya a Dêmoqrata, ku Komela Karkerên Kurdîstan jî nav daye, jî bo pişgîriya cîwanên Tirkîyê û Kurdîstana Tirkîyê şevêk pêkanî. Dî wê şevê da pîr nûnerên rê-

xîstîmên biyani û nêzîkî 300 kesî jî mêvan beşdar bûn.

Dî şevê da bî Kurdi, Elmanî û Tirkî hat axiftin lî ser problemên cîwanan hat sekmândin. Disa bî navê Yekîtiya Cîwanên Sosyalîst hevalek Yewnan axift; carek dîne pişgîriya xwe bî cîwanên Kurdîstan û Tirkîyê ve nişan da. Dî gel axiftînan lî şevê da bî Kurdi, Tirkî û Elmanî helbest hatin xwendin. Folklorî Kurdîstan û Yewnanan numûnên hêja nişandan. Koma Aştî bî Kurdi û hevalek Tirkî jî bî Tirkî marşên şoreşgerî û stranên gelêrî pêşkêş kirin.

"Qesra bî zorê avabibe, wê rojek hilweşe"

Du Giravan da Diktator Revliyan:

Diwarên ku li ser zulmê hatine danin, zu hildiweşin. Nirê zulmê zu dîşkê. Ximê bî destên imperyalîyê hati-be denin, roj bî roj zirav dibe û rûdixe. Diktatorên ku bî alikariya imperyalîyê li ser hukim dîsekînin, êdi wek berê nîkarin hukmên xwe bî rehetî bajon. Rêçûyînên wan tîmî li ser nebaşiyê hatiye qedandin, rûreşîya wan nehatiye weşartin.

Meha bori da, li girava Filipin û Haitiyê da du diktatorên xwinrêj hukmên xwe hiştin revliyan. Dî Filipin da hîlbjartinek pêkhat. Diktator Marcos, dawîya hîlbjartîne da da ilan kirin, ku carek dinê bî rayên gel hate hîlbjartîn. Hin beriya hîlbjartîne, bî dehan kes hatin kuştin, birindar bûn. Piştî hîlbjartîne ji, bî milyonan insan daketin kuçe û soqaqan. Hember diktator xwepêşandan pêkanin. Tevera gelê Filipin, tîrs û xof xîste dilê Marcos û imperyalîya Emeriki.

Dostê mezînan a Marcos, Emerîqa piştî li Marcos zivîrand. Hinek hevalbendên wi ji wek Emerîqa wi tenê hiştin. Dawiyê da Reagan ji dit, ku rewşa Marcos ne baş e, dest jê kîşand. Ji diktator ra ji welat deketîne bê tîr tişt nema bû. Bî alikariya Emerîqa Marcos, Filipin hişt revli-

ya. Bî wi awayî diktatoriya, ku 21 salan vîrda bî destê Marcos rêve dîçû, hilweşîya. Şûna Marcos, pîrejîneki hate ser hukim. Her çîqas destpêkê da Emerîqa eşkere alikariya Marcos dîkir ji, bî veşartî dan û standîna xwe bî Aqino ve ji dîkir. Dawiyê ji pîr kesên ku di dema Marcos da vezîr an ji vezîfeyên din girtî bûn, niha ji şûna xwe da man.

Dî gel Marcos, girava Haitiyê ji, ku ev 29 salin ku hikim ji bavê derbasê kurê dibe, hilweşîya. Gelê Haiti, di ji Duwalyîer seri rakirin. Emerîqa mecbûr ma dest ji xulamokê xwe kîşand, şûna wi yekî nermok ani. Duvalîer hukim hişt revîya çû Fransa.

Împeryalistên Emerîqa Yekbûyî, heya duhê ji bî van hukmên paşverû, zordest û xwinmêjan ra digotin: "Jî bo demokrasîyan nîmuneyek", "Dêmoqrasiyek bî rêk û pêk" û hwd. Ne tenê bî gotînan, bî alikariyan ji eşkere pişgîriya wan dîkir. Ji ber ku heyiyan wan welatan ew zordestana pêşkeşî imperyalîstan dîkirin. Cîgehên leşgeriyê dîdan wan. Hember wan ji diktator dewlemend dibûn, gel ji birçî û xîzan...

Tu berx di bin selîkan da namîni. Bî rasti ji, gel bî tî-

koşîneka xurt berda wan zalîman. Lê hêzên sermiyandâr, dema xeterê dibînin, ewana ji dîxwazî hespê lê siwarbûyî (diktatoran) bighurînin; lê usa ku menfeetên wan her dîsa dombîke.

Ew ji nebû xwin rijandinan ji pîr dîkin. Bî gotînek din; postê mirovên xwe dîghurînin, lê belê şêlandin her berdewam dîke.

Berxwedana gelê xebatkar li her cîhên dînyayê her pêşda dîçe, menzîlên nû bî destdîxinin. Duhê Îran, Afganîstan, iro Haiti, Filipin, sîbê ji Kurdîstan, Filîstin û yê nî mayînin...

Kongra PKYS Pêk hat

Kongra 27'an ya Partiya Komunist a Yekîtiya Sovyetan, navbera 25 Sibat- 5 Adarê kombû. Bî serokatiya Lenin ev Partî, cara ewlî dî cîhanê da şoreşê çêkir. Heta roja iro ji roj bî roj jîyana ehîlê Sovyetan her ev Partî bî serfirazî pêşta dîbe. Lema Kongra Partiya Komunist ya Sovyetan ji bo insanîyetê gelek grîng e. Bî rêvabîrîna û bî biryaran va ev kongre, ji bona tîkoşîna karkerên cîhanê û gelên bîndest rê û olaxên nû vedîke. Rîya kar û xebatan hin zelal eşkere dîke.

Berê Kongrê, derheqa gelek tiştan dî nav gelên Sovyetan dan û standîna hat çêkirin. Pêşneyar û guhartînen dî ber çav hat girtîne. Bî vi awayî pêşneyarên derheqa guhartîna bernamê û destura Partiyê, û dî pêşta çûyîna jîyana civakî û aborîyê da hemû wesîqe hatin amadekirîne. Planên navbera dî sala 1986-1990'an da hat serrastkirîne. Evana hemû li kongrê rebarî nûneran kirin û hatin qebûlkirîne.

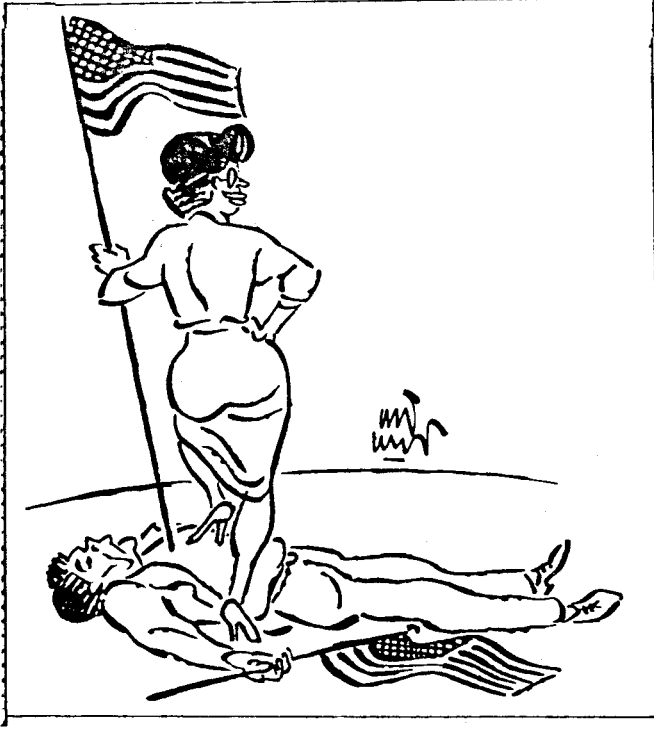
Sekreterê Giştî Mihail Gorbaçev li Kongrê dî axiftîna xwe da got, ku ev bernamêya tîkoşîna ji bo aşîti û pêştaçuyîna jîyana civakîye, dî gora îcadên tîknîk û îlmî ya werin pêşîya me, hatiye hazîrkirîne. Her tişt ji bona jîyana insan, seba mafên wene. Dîvê li gel wan, li ser himê Marksîzm û Leninîzmê her tum cîmaet bê hîşyarkîrîna û elîmandîne. Bî gotînek din ev plan, gora wextek dîrêj hatiye amadekirîne.

Çawa tî zanîna hêzên sosyalîst li serî da Yekîtiya Sovyetan, her tum şerê aşîtiyê dî cîhanê da bê westan dîkin. Her usa ji dî vî babetê da pêşneyarên maqûl dîkin û dîdîne pêşîya dewletên sermiyandaran. Ne bî tenê pêşneyar, bî emelên xwe va ji ewî nişanê gelên dinê dîkin. Yekîtiya Sovyetan her tum rawestandîna çekdaryê dîxwazîna. Dî pîlanên dawiyê da heta sala 2000'i hemû çek û silahên qîrkirîne dibê nî tevayî rakîna, dî nav aşîtiyê da dînyayêra xweş sazîkirîne pêşneyar dîkin.

Kongra 27'an dî babeta dan û standîna dî nav partiyên karkeran yê cîhanê da bî zîmanekî zelal gelek tiştan eşkere kir. Pêyvendiyên li ser himê hevrêti, tîkîl nebûna şîxulên navîna yê hevdu û xebata bî yekîti va ev tiştan hatiye kîvîşê. Aliyek dî Partiya Komunist ya Sovyetan alikariyên xwe bî hêzên karker û yê nî dêmoqratik va hin xurt dîke û bî hev xebateke geş ve eşkere kirîye.

Çawa iro em dibînin hemû insanên Sovyetan li pey Partiyên xwe dane, ewana ne tenê bo insan û welatên xwe, her usa ji jo bo gîşk xebatkarên dinê kardîkin. Pêşîya rîya şer û xebatê karker û gelên bîndest ronahî dîkin û alikariyek xurt nişan dîdin. Ji ber ku hukma insanî û adil bî her awayî û li her derê welatê Sovyetan da heye. Her dîçe ev tiştên çak û baş pêşta dîçe. Ewana ji kedxwarî û zordestîyê dûr dî nav aşîtiyê da dînyayek bextewar sazdîkin. Li dînyayê da ji bê şer û dewa seba insanîyetê jîyan dîxwazîna.

Partiya Sosyalîst a Kurdîstana Tîrkiyê ji sîlavnamek hevrêtiyê bo Kongra 27'an ra rêkir. Bo Kongrê û gelên Yekîtiya Sovyetan ra serfirazî daxwaz kir.

Mizah

HIYAR BİTKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Hıyar deyip de geçmeyelim. Hıyarın insan ve toplum yaşamındaki önemi çok büyüktür. Son zamanlarda bu konuda inceleme ve araştırmalar hız kazanmıştır. ABD'de Florida Üniversitesinde bir de "Hıyar Araştırma Enstitüsü" kurulmuştur.

Son zamanlara kadar hıyar, sırf lezzeti için yenen, bol sulu, ama onun ötesinde bir işe yaramaz, vitamini düşük bir sebze sanılırdı. Oysa araştırmalar hıyarda insan yaşamı için çok önemli maddeler olduğunu ortaya koymuştur.

Amerika'da 3000 kişi üzerinde deneme yapan doktorlar, hıyar az yiyen kişilerin asabi ve isyankar olduklarını ortaya koydular. Hıyar yatıştırıcı, teskin edici özelliklere sahip bir sebzedir. Bu, hıyardaki "aptalobin" denen maddeden kaynaklanıyor.

Asya ve Afrika ülkelerinde gerillalar arasında yapılan bir araştırma, bu kişilerin hıyarı ya hiç, ya da yeteri kadar yemediklerini ortaya koydu. Bir başka araştırma işçiler üzerinde yapıldı ve hıyarın bol olduğu yaz mevsimlerinde grevlerin ve işçi gösterilerinin azaldığını, kış mevsiminde ise tersine arttığını gösterdi.

Bu önemli keşif şimdi yeni toplumsal projelere yol açmıştır. ABD, Almanya, Japonya gibi gelişmiş ülkelerde topluma her mevsimde taze hıyar sağlamak için tedbirler alındı. Reklam programlarında bu işe geniş yer ayrılıyor, hıyarın yararları sayılıp dökülüyor. Buna, "hıyarlaştırma" projeleri adı veriliyor.

Bol hıyar yiyen insanların en kötü koşullarda bile -aç ve işsiz de olsalar, zulüm altında da olsalar, hatta yüzlerine tükürülse bile- son derece sakin, yumuşak başlı, "büyüklerine saygılı" ve emre itaatkar yurttaşlar olduğunu bilmeyen yoktur.

İşte bu nedenle şimdi Reagan yönetimi, ayaklanmaları ve savaşları azaltacağı, dünya barışına hizmet edeceğini düşünerek, dünya çapında bir hıyarlaştırma programı hazırlamıştır. Bu iş gerçekleşirse artık "yıldız savaşları" projesine de hacet kalmıyacağı söyleniyor.

Aslında bu konudaki çalışmalar yıllarca önce başladı. Yalnız ABD'nde değil, geri kalmış ülkelerde de önemli sonuçlar alındı.

Hıyardan, orduların disiplin ve eğitiminde geniş ölçüde yararlandığını biliyor muydunuz? Kendisiyle görüştüğümüz bir general hıyarın askeri disiplin için bire olduğunu söylüyor.

İşte "hıyarlaştırma" denen olayın aslı budur.

Bir de hıyar bitkisini geliştirmek için yapılan çalışmalara bakalım:

Florida Araştırma Enstitüsünde bu iş için şimdiye kadar 13 milyar dolar harlandı, ama iyi sonuçlar da alındı. Bilim ve teknoloji harikalar gerçekleştirdi. Hıyar bitkisi tekamül etti, çok gelişkin hıyar türleri elde edildi. Böylesi gelişkin bir hıyara "General" adını verdiler. O da daha gelişirse ne mi olur? Belki "Mareşal" olur. Ama içi geçmiş bir hıyarın geri kalmış ülkelere

diktatör olduğunu gösteren bir hayli örnek var. Latin Amerika'da bu türden birçok yetenekli hıyar üretildi. Ortadoğu ve Balkanların en büyük hıyarlarının ise Türkiye'de yetiştiği bir gerçektir.

Kürdistan'la ilgili olarak, yani sömürge bir ülkede hıyarın durumuna gelince..

Son yıllarda halkımızın hıyarla ilişkileri pek iyi değildi. Bunun başlıca sorumlusu ise Silvan'lı Niyazi Usta'dır. Nasıl mı? Anlatalım:

Birkaç yıl önce yaşama veda eden bu cin gibi zeki, hazırcı, inançlı sosyalist, 12 Mart'ta gözaltına alındığında, savcı onu da tüm ötekiler gibi, "memleketi bölüyorsunuz", diye suçlamıştı. Niyazi Usta'nın cevabı kısa oldu:

"Memleket hıyar mı ki bölelim?!"

Öyle ya! Hiç koca memleket hıyar olur mu? Olsa olsa, memleket hıyarlar olur.. Belki de "bölücü" denen insanlar bu hıyarlara zarar vermiş, onların biryerlerine basmışlardır. (Bildiginiz gibi hıyar bitkisinin yapraklarını çiğnemeye gelmez, zehir gibi acılaşır).

İşte o günden beri tüm hıyarlar, tüm bölücülere düşmandır. Bu da doğal birşey.

NEWROZ Bİ HEZARAN VE Bİ DİLŞAHİ...

(Despêk rûpel 10 da)

yasi bî zar û zêçên wana kareki baş pêkanin.

Bî ronika çavan, bî keda destan gelek tiştên xweşik û hewaskar çêkırin. Ewana dî şevên Newrozên da lî ber pêşîya mêvan û guhdaran raxistin û qederî sê hezar marki eşyayên çêkiri hate firotinê.

Ne tenê jinên dî nav komik û komeleyên Kurdistanê da kardikin, her usa jî pir jin û keçên welatparêz jî, jî bona

girtiyên alikariyek xurt nişandan. Aliyê dîna disa kampanya bo radyoya "Dengê Kurdistan" jî 2768 mark alikari hate komkırinê.

Bî kurtî em dîkarin bêjin ku isal pîrozkirina Newrozê bî her awayî bî rêk û pêk derbesbûn. Disa bî xebata pêşîn, dî dema Şevan da û bî alikariya xurt va gelek bî serfirazi bori. Tu şik nebe ku Newroz bî awayek tekoşinê pêşve çûye. Emê her dî jîyan û xebatên xwe da Newrozê bîdine domkırin û geşkırinê.

GOTINÊN PÊŞIYA

Sipan/ Berlina Rojava

- Mêr kuştin nerm nerm, qiz xwestin germe germ
- Malê axê diçe, canê xulam diçe
- Ahê yê digiri, jî yê dikene ra namine
- Ta ku baqil dihesibine, din jî avê derbasdibe
- Jî ardê ceh xwerin, jî kurê xelkê bira nabe
- Mêr jîmê vedîşêre, eyar penêr vedîşêre
- Dijmînê bavê, nabe dostê kurê
- Yê diçe nêçira masiyan, navrana wi şil dibe
- Deynê xwe bî roj bide, bo ku şev derê te nekutin
- Ahê bızina kol, jî ya kel ra namine
- Pariyê mezûn çî bide, piçûk wi jê digire
- Yê ku gotina mezinê xwe neke, tim ser berjêre
- Ger ku şivan bixwaze, dîkare jî nêri to bigire
- Golik nabî hevalên ga

- Dema din rastê dinan tîn, çomaqên xwe vedîşêrin
- Yên neçûne şer, şer pê xweşin
- Ewê ku jî bo xelkê bigri, jî çavan dibe
- Dest destan dîşo, vedigere çavan dîşo
- Hespa xelkê meydaneke,
- Jîna xelkê ramisaneke,
- Cîla xelkê roj û danek
- Bexê nêr hatiye bo kêr
- Zû şiyarbe, bo ku tu rê biqedini
- Golikê malê, jî gayê malê natirse
- Mirov xwe bî sireki tê dide,
- bî heft pivazan jê xilasnabe
- Dema ku jinê dîkır, diwar qulkır
- Hevraz tukim simbêle, berjêr

Hezên Dij-Faşiyê Derkevîne Meydana Şer

Dî sala 1986'an da Partiya Sosyalist a Kurdîstana Tîrkiye (PSKT), belavokek derxist. Dî vê belavokê da bangê hemû xebatkar, welatparêz û aşitixwazan tê kîrîn, bî tevayî dijî şerxwazan, humber cunta faşî yekbîn û têkoşînê bîdîn.

Dî belavokê da ser pîrsa aşitîyê û pişgiriya navnetewî bî gelê Filistin û Libyayê tê sekinandin û usa tê gotin: "Îro jî aliyê Emerîqa û hevkarên wî, ser tê ber deriyê hemû insanîyetê. Hevdiya û hevpeyvîna Gorbaçev-Reagan lî ser rîk û hevlênêkirina Reagan gavên pêş nehatin avêtin. Pêşneyarên Yekîtiya Sovyet, her tum avêtinê pişt guhan. Serda jî lî ezmana bombên nukleerî ci-war dîkîn. Gelên dinyayê ev çûyîna ber bî xeterî û xirabîyê dîkare bî xebata aşitîyê bî tenêhiştina van hêzên serxwaz pêşilê bigre.

Xulamokê, emperyalîstan yek jî hukma faşî a Tîrk e. Evren û Ozal bî her awayî pişt dîdîne vê siyaseta han. Divê em izin nedîn ku welatê me bîkî cîpêkî êrişê, heyîyên me nekî çêk û silah disa nezvîrîne me û gelên Rohilata Navîn. Emerîqa û sîyonîst êrişê ser gelê Filistin, Libya û hêzên pêşverû yê Ereb dîkîn. Lê ewana tu car nîkîrîn bîhujîne armancên xwe."

Dî belavokê da ser şerê navbeyna Iraq-Îranê, ku lî Kurdîstanê da pêktê û gelê Kurd jê zîrarekî mezîn dîbine, lî ser yekîtiya hêzên welatparêz tê sekinandin. Û usa tê gotin: "Cehd û xebata dî derheqa yekîtiyê da hêzên welatparêz gavên başî lî Îran û Iraqê davêjin, Partiya Sosyalist a Kurdîstana Tîrkiyê şadîbe û lihevhatînekê çak dîhesîbine. Ev yekîtiya dî seranserî Iraqê da, pêkanîna cepheyek bî hêzên dîmoqratik wa wê gelek başîbe. Ev cepha dîkare hukmî dîktatorîyê hilweşîne dî heremê da rîya dîmoqrasiyê û şoresê veke."

"Nêzîkbûn û lihevhatîna hêzên welatparêz lî Iraqê da hukma faşî a Tîrk nerehet dîke, xewê wî drevîne. Yekîtiya daxwaza gelê me ye. Dîjayetî û dubendî her kêrî dujmanan tê, neyaran şadîke. Sosyalîstên Kurdîstana Tîrkiyê her tum bî dîl û can evê rastîyê dîbêjin, dîparêzî û her usa jî, jî bo pêkanîna wî xebatek bê westan dîkîn."

Dî gel van dî belavokê da lî ser rewşa hukma faşî a Tîrk, dur û dirêj tê sekinandin û usa tê gotin: "Îro bî têkoşîna hêzên dîmoqratik yê dî nava welat û derweyî welat lî Tîrkiyê hukma faşî dî hîm cihan paş da kişyaye ev rast e. Lê, divê evî yekî gelek mezîn û

pêş nişannedîn û nekevîne xeletîyan. Ewana dî aborî, çand, siyaseta û zagonan va guharîndînen bîngêhî çêkîrîne. Îdara leşkerî xê nî bajarê Kurdîstan bî gotî hîtiye rakîrîne. Lê belê heqên polêz, walî, esker û yê mayî ewqas pîr kîrîne, ku xelkê me nîkarî dest û piyê xwe bîhejînin. Dî zîndanana da nêzîkî 80.000 gîrtîyên politik hene. Sazîyên elmandîne bigre, heya belediyan bî usulê leşkerî te rêvabîrî. Ronakbîr, hekim bigre heya xwendevan bîn tîda û zulmekî grîrî dane."

Gelê Kurdîstan piştî 12 îlonê hîm bêtîr xîrab bûye. Ewana zagonên xwe jî dîdîn bîn piyan, tîrora dewletê bî aliyê devê nîmayendeyên sermîyandaran jî tê gotî. Êdî ewana jî nîkarî vî rastîyê veşîrînin. Bî kurtişert û şîrû-

Dî gel belavoka Partiya Sosyalist, 11 partî û rêxîstînen Kurdîstan (Ala Rîzgari, Partiya Gel ya Dîmoqratik-Kurdîstana Iraq, PDK-Iraq, Partiya Sosyalist a Kurdîstana Iraq, PPKK, KUK-SE, Partiya Dîmoqrata a Kurdên Suriyê-El Parti, Partiya Yekîtiya Gel a Kurdên Suriyê, Partiya Pêşverû a Dîmoqratik ya Kurdên Suriyê, Partiya Çep a Kurdên Suriyê û Partiya Sosyalist a Kurdîstana Tîrkiyê) bî hevra agahdariyek derxîstî.

Dî agahdariyê da lî ser pîrsa aşitî, êrişkariya û şerxwaziya împeryalîzma Emerîkî tê sekinandin; dek û dolavên wî yê lî Rohilata Navîn tînen eşkere kîrî. Pişgiriya navnetewî bî hêzên pêşverû dij împeryalî û Sîyonîzmê ku Suriyê û Libya dajo, tî kîrî.

Dî gel pîrsa navnetewî, ser pîrsa gelê Kurd tî rawestandin. Rewşa Kurdîstanê û dewletên ku wî navxwe da parçekîrîne, tî sekinandin û usa tî gotî:

"Em hemû şertên ne baş û astengên mezîn da jî tîkoşîna rîzgariya netewî ya gelê Kurd nesekî, her pêşta çû û geş bû. Hêzên dujman ên bî çêk grîrî disa tîn ser gelê Kurd, lê pêşmergeyên qehreman humber wana bî egîrî radiweste û berxwedîde. Mesela Kurd dî navnetewî da ne bî gore dîl me be jî, êdî tî kîsekîrîne. Dî cihanê da hêzên pêşverû, aşitixwaz û dîmoqrata bî gelê me ve pişgiriya xwe zêde kîrî."

Disa derheqa şaşî û kêmasîyên tev-

tînen jî bo hukma faşiyê hewceye, hemû dî nav vî hukma Evren û Ozal da

hene. Heya guhurandinên wan yê bîngêhî, jî ortê ranebe, faşîzm jî jî holê naçe. Ev jî bî xebat û tîkoşîna gelê me dîbe, ne xebata bîn siya wana, ne bî partîyên Sosyal Dîmoqratan. Helbet peyvîndî û jî wana feyde wê bêkîrî, ev tiştek dîne. Hêzên ku wê faşîzmê bîruxînin û dîmoqrasiyê bînin, hêzên gelê xebatkar û dij-faşiyê ne. Divê ev hêzana derkevîne meydana şer û xebatê."

"Ev şertanan jî hêdî hêdî pektînen. Bernama dîmoqrasiyê ya Yekîtiya Hêzên Çep, daxwaza gelên me bî xurtî eşkere kîrîye. Erkê (wezîfe) ser namîla me jî bî her awayî xebat û pêşta bîrîna van daxwazane."

gera rîzgarîxwaza gelê Kurd da usa tî gotî: "Kêmasîyên tîkoşîna rîzgariya gelê Kurd, partî û rêxîstînen me usa dîbînin. Lî her perçê Kurdîstanê da, tevgerên Kurd humber dujmanan perçê bûne. Lî gel vî yekê, hîm caran dijî hev şerê çêkdarî jî dîkîn. Bê şîk pîrsên dî nav van hêzan bî çêk û silah ve helkîrî, tenê kêrî neyaran tî. Em helkîrîna pîrsan bî vî teherî xelet dîbînin û mehkûm dîkîn. Pîrs çîqas grîrî dîbe bîla bîbe, divê bî dan û standînen lî ser hîmê dostîyê sîyasi bê helkîrîne. Piştgîrî û alîkarî divê her tum mabeyna wana berdeyam be."

Bê guman, bona alîkarî û pêvîndîyên dîr û dirêj yê nav rêxîstînen gelê Kurd, hîm gavên dîm pêwîstî. West û zemanê vî jî zu va hîtiye. Daxwaza me eve ku pêvîndîyên bî rîk û pêk hîm dî nav perçên Kurdîstanê, hîm jî lî derweyî welat bî tevayî bêkîrî û rojên dîlşa û azad bo xelkê Kurd hîm nêzîk bîbî.

Mercên aboneti: 6 mehi 10 DM, salî 20 DM.

Abone şartlari: 6 aylîk 10 DM, yîllîk 20 DM.

Hesap-No: Postscheckamt Frankfurt

Konto-Nr. 405767 - 606

Xwedi : Federasyona Komelên Karkerên
Kurdîstan lî Elmanya Federal
Navnişan : 5000 KÖLN, Burgunderstr. 35 - 37
Elmanya Federal
Berpîrsiyar : N. Ateş

IMPRESSUM
Herausgeber: KOMKAR -
Föderation der Arbeitervereine
aus Kurdistan in der BRD e.V.
Verantwortlicher Chefredakteur:
N. Ateş
Druck: Eigendruck